

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOUWEN EN DER VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

DEN HAAG **AU PARADIS** Firma WEBER & BARTELS

TELEF. 36777 Salon de Coiffure pour Dames
TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsstraat - Tramhalte lijnen 2 en 3
PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York
Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

INHOUD: De jongste gebeurtenissen op Atjeh beschouwd door een Oud-Marechaussee-officier, met schetskaart. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdelingen: 's-Gravenhage. — Mededeelingen: I. Van het Hoofdbestuur, II. Van het Inform.-Burr. — Mutatiestaat van 5 tot 12 Mei.

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOEF 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.
M.O. Staathuishoudkunde.
M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staatspraktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wenschen te doen. Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en opgave van hoofdleders en leeraren voor ieder vak, alsmede profies op aanvraag kosteloos.
Mondelinge club- en privatlessen in alle hoofdplaatsen.

De jongste gebeurtenissen op Atjeh beschouwd door EEN OUD-MARECHAUSSEE-OFFICIER. (met schetskaart).

De overvallen op onze troepen ter Atjeh's Westkust hebben heel wat pennen in beweging gebracht, er zijn interviewen gepubliceerd van min of meer bevoegde beoordeelaars en verwijten gedaan, die ons nopen ook eens de pen op te nemen en na te gaan, wat nu eigenlijk gebeurd is. Laten wij al dadelijk vaststellen, dat Atjeh's Westkust een allermint interessant landschap is: een conglomeraat van miniatuurstaatsjes onder een landschapshoofdje met den naam van oeldebaling, maar al te dikwijls bestaande in een nederzetting langs een onbevaarbaar riviertje, een paar honderd zielen in een nauw dal. De Westkust, gedurende negen maanden van het jaar door den uit den Indischen Oceaan komenden Westenwind geteisterd, kent slechts enkele reeden, bijv. die van Tjalang, van Meulaboh, Tapa' Toean en Singkil; de rivierjes, die van het centrale bergland komen, hebben een korten loop, hunne mondingen zijn maar al te dikwijls verzand, alleen een handjir weet een tijdelijken doorgang te forceeren, zoodat het water in de moerassige benedenrivier wat zakt, maar na het wegstromen van het teveel aan water, slaat de zee in de riviermond al gauw weer toe. Ziedaar het vrij algemeen aspect; zeker, er zijn een paar grooten rivieren, in het Tjalangse de Kroeëng Teunom, Meulaboh de Kroeëng Wōjla, de Kroeëng Meulaboh, de Kroeëng Seunagan, in het Singkilsche de Alasland komende Simpang Kiri, alle voor de djalos over aardige afstanden bevaarbaar, maar van een eigenlijke scheepvaart is toch geen sprake in het binnenland.

Het spreekt van zelf, dat dergelijke groote rivieren een vrij flinken benedenloop hebben, die dus voor groote vlakten loopen; ik denk dan niet aan de Wōjla, die, na de ronde zelfstandige heuvels, naar tusschen door hij stroomt, verlaten te hebben, benedenwaarts niet veel zaaks is, maar aan de vlakten van Meureubō en Seunagan vooral, die een meeren naam hebben; in de laatste vlakte zijn er wel wat glijwanganvallen geweest. Komt thans ter sprake het bestuurslement ter Westkust; aanvankelijk waren er te Meulaboh, Tapa' Toean en Poelō Raja een controleur of civiel gezaghebber en ging er niet veel om, doch toen van Heutsz na de Samalanga-expeditie in 1900 de

handen vrijkreeg op de Noord- en Oostkust van Atjeh, begon de schoonmaak op de Westkust. De reactie hierop deed zich, gelijk te begrijpen was, spoedig gelden in den vorm van tal van aanvallen op onze troepen. De colonne Matthes-Nypels had het zwaar te verduren, daarna kwam, om van kleinere aanvallen niet te spreken, de groote attaque op de marechaussee van Campioni, die aan de gevolgen van daarbij opgelopen verwondingen overleed; toen verscheen ten tooneele Heldens, zette zijn wegeaanleg, waarmee hij zich overal onderscheidde en kenmerkte, in; later kwam Veltman de zaak verder flink opknappen, zoodat op een gegeven oogenblik zelfs een burgerlijk Assistent-Resident zijn intrede te Meulaboh kon doen en daar zijn standplaats kiezen. Intusschen was het Singkilsche van Tapan-naoel afgescheiden en aan Atjeh's Westkust toegevoegd, zoodat er een vestiging te Roendeng aan bovengenoemden Simpang Kiri volgde; daarnaast bleef de bestuursvestiging te Tapa' Toean, in 1908 volgde de voltooiing van Tjalang nabij de baai van Rigaih en werd het voor Lho' Kroeët gelegen Poelō Raja verlaten door onze troepen. Eindelijk ging later Roendeng ook al uit de lijst van vestigingen en kwam de nederzetting Nieuw-Singkil aan den mond van de Simpang rivier.

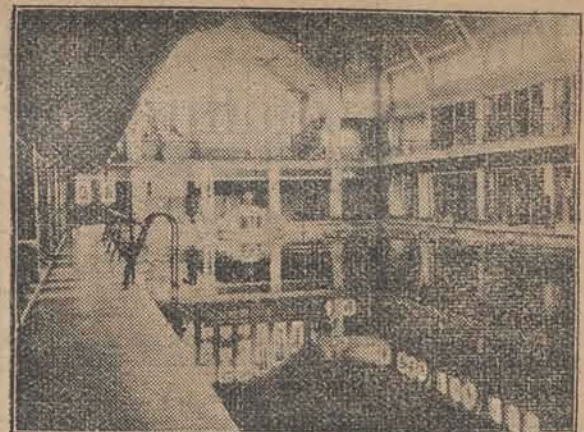
Het centrum van verzet ter Westkust lag in het Meulabohsche, doch een centrum, van geringe betekenis weliswaar, vond men in het Tapa' Toeanse; dat hadden de colonnes Donner en Nieuwland bijv. ondervonden; de eerste officier moest in het Bakongansche, waar onlangs weer een aanval plaats vond, het leven laten, terwijl zijn manschappen voor een groot deel mee-sneuvelden.

Het Tapa' Toeanse, ook al zoo'n legkaart van miniatuur-landschapjes met zijn veeten en partijjes, trok wegens de betrekkelijk geringe betekenis weinig aandacht, doch roerig was het er altijd, nu eens in het Noorden, tegen het Meulabohsche aan, dan weer in het Zuiden in het Troemōnsche.

En gaan wij nu al dadelijk maar even den vinger op de wondeplek leggen: men heeft Tapa' Toean

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
'S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE

Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922

Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)

BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië

E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „
J. O. KOLKMEIJER,
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

N.V. J. V. VUUREN'S HANDEL-M^{ij}
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEFOON 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
 ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
 WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
 REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
 RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
 VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN

Behandeling van alle **RECHTZAKEN** door geheel Nederland
 Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
 Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag

ADVIES f1.- Contrôle toegestaan ADVIES f1.-

A. SCHRÖDER & CO.
 GROENMARKT 25, 26, 28
 'S-GRAVENHAGE

BEDDENMAGAZIJN
 SPECIALITEIT

LAKMEUBELEN
 VOOR: SLAAP- EN KINDERKAMER
 IN ALLE GEWENSCHTE KLEUREN.

PRACHT COLLECTIE
SPREIEN
 IN CRETONNE, PIQUE, TULLE
 ETAMINE, FILET, VOILE, ENZ.

WASSCHEN, STOOMEN EN
 OPMAKEN VAN ALLE
BEDGOEDEREN

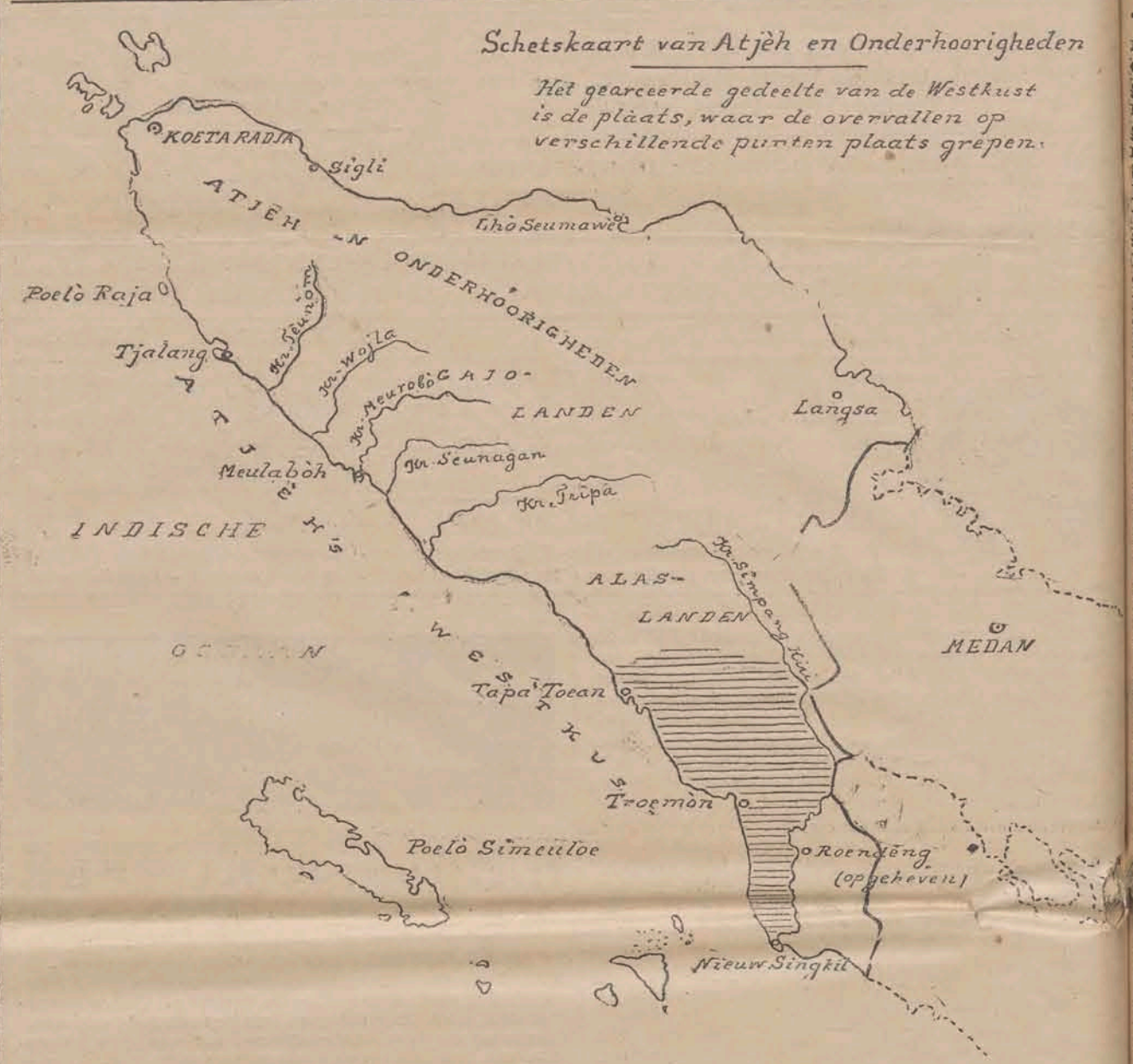
JOH. TOET - 'S-GRAVENHAGE
 Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren
 AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 51561

INDISCHE INGREDIENTEN
 Special. in Fijne Vleeschwaren, Koek, Bisquit, Chocolade

Het goede publiek
 (zowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu
Steno - Typen - Talen - Boekhouden
 leeren aan het bekende Instituut

SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM

als observatie-object onderschat. De overigens aller-
 onbeteekendste staatjes moesten uit een politiek
 oogpunt in de gaten gehouden worden; er was nl. 'n
 groote factor, die niet uit het oog had verloren
 mogen worden. Immers de bestuurs-elementen staan
 in zoo'n landschapje in het algemeen op zeer lagen
 trap¹⁾, dat wie zijn oogen den kost gaf bij het in
 aanraking komen met dergelijke bestuurders — en
 in het Tjalangsche was het ook al niet veel beter —
 het opvallen moest, dat een oelëebalang van daar
 een slecht figuur moest slaan tegenover zijn naam-
 genoot uit de Pasèstreek of uit Pidië. Ik weet niet
 of overal de herkomst is nagegaan van de bevolking
 van de Westkust, maar het zal niet veel mis zijn,
 als men zegt, dat zij of van Groot-Atjeh of van
 Pidië afkomstig is; in het Zuiden zijn die ele-
 menten vermengd met het ondernemende Minang-
 kabausche ras. Nu zijn wel uitgezwemd de meest
 avontuurlijke, doch daarom zeker niet de beste ele-
 menten, zoodat ik daarmee zeggen wil, dat de grond-
 slag van de staatjes ter diere kuste niet van al te
 besten aard is en hieruit komt nu voort de bestuur-
 der; zoo heer, zoo volk. Men begrijpt, dat er heel
 wat op dergelijke bestuurders, de goeden niet te na
 gesproken, af te dingen valt en is er naast een
 groote kennis van land, volk en taal, toch heel wat
 menschenkennis toe noodig om te onderkennen of
 alles wel in de landschappen naar behooren loopt.

¹⁾ Door opleiding aan hoofdscholen wordt dit allengs beter.

Heel moeilijk is het voor den bestuursambtenaar
 gelet op den langgerekten vorm van het Zuidelijk
 deel der Westkust, om in al die staatjes op te spie-
 ren, wat er gaande is en of er, al wat zich als be-
 stuurder van de landschapjes heeft voorgedaan,
 wel op zijn plaats is. Nu is het evident, dat er in
 den loop der jaren velen gewogen, doch te licht zijn
 bevonden en dit heeft zich in het Troemonsche
 welks bevolking, hoewel Minangkabausche elementen
 in zich bevattende, toch een Atjehschen stem-
 pel draagt, voorgedaan. Gesteld nu, de naam doet
 er niet toe, dat er in zoo'n staatje een oelëebalang
 niet geschikt is bevonden voor de bestuurstaak, dan
 volgt afzetting. In een dergelijk kleine nederzetting
 gaat de man niet in de groote hoop op, hij heeft zijn
 eigen kiekje en als het zielental niet groot is, dan
 blijft zoo'n gevallen grootheid met zijne omgeving
 een gevaar, een bron van intriges tegen zijn op-
 volger. Nu de Atjehsche mentaliteit: in zoo'n ge-
 val was in de goede dagen, toen men nog aan het
 begin van de pacificatie stond, de eenige oplossing
 de gampong verlaten en djahat worden, men ging
 over tot Harer Majesteits oppositie in de rimbale
 nu het zoover was, moest een gelegenheid geschapen
 pen worden om de zoo begeerde vuurwapenen
 anders kon men niet tot aanzien komen — in bezit
 te krijgen, natuurlijk vooral repeteergeweren en
 kon men alleen door middel van een gliwangaan
 op onze troepen bemachtigen en dan, indien moge-
 lijk, in het landschap zelf om den nieuwen bestuur-
 der een hak te zetten of wel in dat van een buur-

A. LOTGERING
 Tandarts
 Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 32305

Sprekuren: 8.30-9 v.m.
 1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

J.E. VANVEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 5298
 Van Hoornbeekstraat No. 4

Eerste klas Schoenmakerij
 ... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor **ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN**

ANNO 1674

MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
VAN DE

STOOMWASSCHERY

BYVOET ZON

BLOEMENDAAL

TEL. 22016. TEL. 22016.

man, tegen wien men een veete heeft, om deze in ongelegenheid te brengen. Werd nu de gunstige gelegenheid gevonden voor zoo'n aanval, dan gingen men over tot het leggen van den hinderlaag, men ging erop los en als men dan wat repeiteergeweren machtig had kunnen worden, was men den koning te rijk. Voorloopig bleef men dan als pauwen rondloopen, alles afdreigende in de gampongs, tot de vergelding, die niet uitbleef, kwam: de Gompeunie ging klopjachten houden en het eind van het lied werd dan ten slotte afzakken naar den bestuurder of naar een of ander bivakcommandant met de geweren, als men die van te voren niet reeds geheel of ten deele in ontmoetingen met onze troepen was kwijt geraakt. Men zette zich dan weer in het landschap neer, tenzij het een verbanningszaak werd en verdwenen de hoofdaanleggers naar Merauke of dergelijke contrijen. Zoo was het recept met de noodige varianten overal, een aardigheid bijv. die zelfs regeerende oelëebalangs wel eens deden: men trok aan de touwtjes achter de schermen en liet een bendetje ageren, terwijl men dan, van den prins geen kwaad wetende, in de gampong bleef. Zoo kreeg in de Pasë-streek Hakém Kroëng eens een gliwanganval in zijn gebied op onze troepen, die voorbereid was door den buurman van Geudong, zijn doodsvijand en toen repeiteergeweren daarbij verloren gingen, kostte dat duizenden aan boete en in Geudong zat men te grinniken.

Met het voortschrijden van de intensiteit van ons gezag ging de aardigheid er hoe langer hoe meer af, omdat het procédé-Van Heutz er wel voor zorgde, dat de Gompeunie niets dan winst en de djahats naast een hoop ellende en misère in de rimba niets dan bebloede koppen kregen. Zoo verliep het getij; men werd wel gedwongen om veel meer dan vroeger te dulden, men bleef echter noodgedwongen in de gampong, maar de gedachte aan den ouden tijd, toen men zoo maar de Gompeunie te lijf ging, bleef nog lang gehouden en de oude mentaliteit sluimerde, als een vuur met een dikken laag asch toegegoten, totdat er weer eens een oogenblik kwam, dat het te machtig werd, de kans op succes als buitengewoon geschat werd. De omstandigheden brachten dan vanzelf de recidive met zich mee, bijv. gering contact, slecht toezicht, weinige waakzaamheid en plots behoef er maar iets bij te komen om een troep een aanval te bezorgen en loopt zoo'n bevestiging nu maar slecht af! Maar de eerste der jongste aanvallen in het Tapa' Toeansche gelukte van Atjèhsch standpunt allerprachtigst, van de aangevallenen kwam maar weinig terecht en vuurwapenen werden er in grooten getale buit gemaakt. Wat een aanmoediging voor anderen, die ook wel eens wat wilden ondernemen en daarvoor vermeende redenen hebben. Nu, het liet niet lang op zich wachten, de eene aanval volgde op den anderen, maar de pret was er gauw af, want de opvolgende gevechten werden hoe langer hoe ongunstiger voor de aanvallers en het zal niet lang meer duren of alles behoort weer tot het verleden en slaapt weer in, tot tijd en wijle de gelegenheid weer eens zich voordoet.

En als ik nu tot de kern van de kwestie kom, stel ik op den voorgrond, dat de Atjèher door ons erg verwend is; van onze eerste verschijning af zijn wij zeer ongelukkig in ons optreden geweest. Ik spreek dan maar niet van den tijd vóór de eerste expeditie; deze mislukte en de tweede gelukte op papier, want al dacht men er met de proclamatie van Van Swieten op de wallen van Koeta Radja, dat den Sultan van Atjèh vervallen verklaarde van descha-jin troon, dank zij de afwezigheid van zelfs elementaire kennis van Atjèh's volk, te zijn, alras bleek, dat men feitelijk nog niets had bereikt. Toen zijn allerlei systemen van onderwerping toegepast, actief naast passief optreden, militair naast civiel geweld, alles mocht niet baten, totdat de voorbereiding van een genie als Snouck Hurgronje en de

bij uitstek goede inzichten van een militair talent als Van Heutz ons een systeem aan de hand deden, dat ten slotte leidde tot een stelselmatige afbraak van de guerilla op Atjèh, die aan ons koloniaal bezit knaagde. En kan men nu verwachten, dat een volk, dat van zijn standpunt uit een gloriërijperk gehad heeft, als nooit een volk in Indonesië gekend heeft, zijn roemvol verleden zoo op eens begraaft en dat 't zich verder gewillig als een kudde schapen zal laten leiden? Zoolang het thans levende geslacht op Atjèh nog van eigen aanschouwing van de prang tegen de Gompeunie weet en er nog levende getuigen zijn, zoolang zal, wat ik boven schetste, meer of minder zich kunnen voordoen, doch het komende geslacht, dat van een oorlog tegen de kaphé maar van hooren zeggen kennis genomen heeft, kan zich dus slechts op historische feiten beroepen, wat allerminst een basis is voor belustheid op avonturen. De mentaliteit van den Atjèher moet langzamerhand omgezet worden en dat kost tijd. En als men den Minister van Koloniën gaat voorlichten op de wijze, zooals uit een mededeeling bij de behandeling van de Indische begroting voor het dienstjaar 1926 bleek, dat een irrigatiekwestie de gemoederen opgezweept heeft in het Tapa' Toeansche, dan getuigt het van weinig kennis van het Atjèhsche volk, dat men dat als reden durft te poneeren.

Het zal na het bovenstaande duidelijk zijn voor den lezer, dat Atjèh al een zeer bijzonder gewest is en van zelf volgt daar uit, dat daar alleen plaats is voor speciale bestuursambtenaren en officieren, vooral in de lagere functies, die in staat zijn den Atjèher te volgen in zijn doen en laten en als wij eens nagaan, wat voor deskundigen er in het onderwerpelijke gewest zijn, dan zien wij, dat, geleid op de gehouden interviews, aan het woord zijn geweest de militaire commandant, de kolonel Mazec, die vóór zijn komst op Atjèh in die functie nimmer een Atjèh-carrière gehad heeft; daarnaast staat dan de resident ter beschikking, Caron, die stellig op eenige ervaring kan bogen, doch overigens kunnen wij wel zeggen, dat het oude type ambtenaren en officieren, dat vroeger op Atjèh naam maakte, geheel verdwenen is. Intusschen heeft het Departement van Oorlog zijn fout al ingezien en heeft oude ervaren marechaussee-officieren naar Atjèh gezonden. Nu is het opvallend en dat houd ik voor een ernstige fout van het Departement van Binnenlandsch Bestuur, dat toen in Januari j.l. er blijkbaar door het vertrek van gouverneur Hens naar den Raad van Indië, deskundige hulp voor den nieuwen gouverneur zeer gewenscht was, men overijld den toenmaligen assistent-resident Caron, met verlof in Holland, naar Indië liet vertrekken, terwijl niet ver van Atjèh de assistent-resident Schmidt in het gewest Palembang op zijn residentspet zat te wachten; en is het totaal onbegrijpelijk, waarover blijkbaar tot nog toe niemand gevallen is, dat deze bestuursman, die den Atjèher niet alleen in alle opzichten kende, doch bovendien naast militaire talenten, op schitterende wijze befoond en beloond, zeer goede bestuursgevaven heeft aan den dag gelegd, dat men dezen, met wien de heer Caron toch in geen enkel opzicht een vergelijking kan doorstaan, eenvoudig op zijn standplaats heeft laten zitten. Welke politiek hier weer achterzit, zal wel later blijken, als de rekening opgemaakt moet worden. Juist nu de nieuwe gouverneur in geen enkel opzicht iets van Atjèh wist en er geen deskundigen meer bij de hand waren, nad men dezen een kracht van primaire orde moeten toevoegen. Dan zou vermeden zijn, wat thans gebeurd is en had Schmidt, die de Westkust op zijn duimpje kent, die daar al zoolang van Noord naar Zuid en Oost en West rondgezworven heeft, al spoedig bij een bezoek aan het Tapa' Toeansche onderkend, wat daar haperde. Schmidt was stellig niet met de boodschap thuis gekomen, dat een irrigatie-

M.V.Z.

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE - ZUIVELBEREIDERS -

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen **concurrerende** prijs
prima kwaliteit **Melk en Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch
aan huis bezorgd.

5172

J. H. STRIK & ZONEN

POELIER - DEN HAAG

CH. BOURBONPLEIN 24a - TELEFOON 71891
PAVILJOENGRACHT 16 - TELEFOON 13252

Eigen Mesterij te Wassenaar, Papelaan, Tel. Wassenaar 153

PRIJSCOURANT.

ZWARE HEIHAZEN	f 3.50 tot f 4.—
FAISANTEN	f 2.50 tot f 2.75
WILDE EENDEN	f 1.25 tot f 1.50
TALINGEN	f 0.60 tot f 0.80
SMIENTEN	f 0.70 tot f 0.90
JONGE PATRIJZEN	f 1.60 en f 1.80
OUDE PATRIJZEN	f 0.80 en f 0.90
BRAADKIPPEN	f 1.25 tot f 2.—
POULARDEN	f 2.25 tot f 3.50
SOEPKIPPEN	f 1.50 tot f 2.—
JONGE DUIVEN	f 0.60 tot f 0.80
KORHOENDERS	f 2.25 tot f 2.50
WILDE KONIJNEN	f 1.— tot f 1.25

Schoonmaken van alle soorten Wild en Gevogelte,
zeer billijk en net.

5227

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

KERKPLEIN 11/12 DEN HAAG

P. B. VAN MOORSELE & CO.

**Speciaal adres voor
het voordeelig instal-
leeren van Woningen**

Ruime keuze in:
**BEDDEN - MEUBELEN
TAPIJTEN** tegen uiterst
billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

5145

ZOOEVEN VERSCHENEN: 5225

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP
met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens
den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
Zendt per omgaande uwe bestelling aan

**N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE**

Laan v. Meerdorv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:
Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

Accountantskantoor van

C. STENEKER & J. SIBLESZ J.

Leden van het Ned. Inst. van Acc. 5283

S-Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 36927

Inrichten en controleeren van boekhoudingen. . .

DENKT

U wel aan ons blad voor

Uw reclame?

Zelfs de fijnste

KENNER

van

MUZIEK

is opgetogen over de Muzikale weergave der

ALTENA

Radio toestellen.

Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,

Santhorstlaan 9, Wassenaar.

TELEFOON No. 6.

5205

**N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING**

voorheen

5155

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

N.V. Brandstoffenhandel

„DE CENTRALE”

SCHEVENINGEN

Tel 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg.-, Duitsche- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

5240

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn, Directeur.

BRUNO TIDEMAN

BEËEDIGD MAKELAAR TAXATEUR EN
ASSURADEUR

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

5296

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL

TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwd adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij kopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen
zeer hooge prijzen.

5116

VRAAGT PRIJSCOURANT

kwestie, die mogelijkerwijze een directe aanleiding is geweest, de poppen aan het dansen heeft gebracht. Hij had al dadelijk bij zijn komst in den Kraton gemerkt, dat het oude mata-mata stelsel, dat Swart op zoo uitstekende wijze georganiseerd had en wist te hanteeren, waardoor een bij uitstek goede controle op den graad van waakzaamheid op zijn afdelings- en onderafdelingschefs ontstaan was, niet meer in orde was.

Moet nu maar weer het militair bewind de plaats gaan innemen op Atjeh van het civiel bestuur, zooals men hier en daar wel zegt? Immers neen, na de uiteenzetting van hierboven zal dat den lezer wel duidelijk zijn. Men zou echter voor bibit voor bestuursambtenaar, als voor officieren- en sergeanten patrouille-commandanten, die het peil van de Atjehsche machtschaar-divisies niet laten zakken. Het zenden van troepen naar Atjeh, zooals nu is gedaan, is m.i. een groote fout, die niet nalaten zal in de oogen van den Atjeher het reilietje in het Zuidelijke gedeelte van de Westkust hooger te stellen dan 't in werkelijkheid is; het getuigt van bingoeng zijn, gelijk ook de Tweede Kamer 'an zenuwachtigheid niet ontbloomt is door aan te dringen op een enquête op Atjeh en het is tragisch, dat men de man van de enquête, Schmidt, als een onderzoek gewenscht is, met een kalmen Paketvaarder naar het rustige Menado liet wegstroomen.

20 April 1926.

Van Week tot Week.

Dinsdag 4 tot Maandag 10 Mei.

Herinnering aan de Indische Staatshervorming. Ter herinnering aan de Indische staatshervorming geeft de Vereeniging voor Penningkunst een penning uit, waarvan de vervaardiging en verspreiding werd opgedragen aan de N. V. Ateliers voor Edelsmeed- en Penningkunst v.h. Koninklijke Begeer te Voorschoten.

Deze penning is ontworpen door C. J. van der Hoef. De voorzijde vertoont twee handen, die elkaar drukken; rechts boven de stevige hand van een Hollander, links onder de slanke en tengere van een bewoner van Nederlandsch-Indië. De keerzijde draagt het opschrift: „Ter herinnering aan de staatshervorming van Ned.-Indië of begin der ontwikkeling, die de bevolking van dat deel van Nederland zal roepen tot zelfstandige medewerking in het groote rijkverband, 1925”. De penning wordt geslagen op 60 m.M. diameter.

Van Gouvernementsleveranties uitgesloten. Semarang, 7 Mei. (Aneta) 1). Ruim twee honderd leden van het Europeesche personeel der Javasche kantoren van Linde Teves hebben in een request aan den landvoogd gevraagd om intrekking van het besluit tot uitsluiting van leveranties en verzocht om een audiëntie. Voor het personeel zou de handhaving van het besluit ernstige gevolgen hebben. (Zie de rubriek v. W. t. W. in het vorig Kol. Weekbl.).

Dr. C. Braak. Batavia, 7 Mei (Aneta). Aan dr. C. Braak, directeur van het Kon. magnetisch en meteorologisch observatorium, is met ingang van 15 dezer eervol ontslag verleend.

Rede van Prof. J. E. van der Stok. Den 6en dezer heeft de heer J. E. van der Stok het ambt van hoogleraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen aanvaard met een rede over den Inlandschen en Europeeschen landbouw in Ned.-Indië en enkele hunner problemen. (Een uitvoerig overzicht is verschenen o.a. in het Vaderl. van 6 Mei, Avondbl.).

Voordracht J. E. Stokvis. Voor de Indonesische Studieclub te Leiden heeft de heer J. E. Stokvis, lid van den Volksraad in Ned.-Indië, den 5en dezer, een voordracht gehouden over: Staatsexploitatie in Indonesië.

Met pensioen. Soerabaja, 6 Mei (Aneta). De president van den Raad van Justitie alhier, Mr. J. S. Thieme, gaat eerstdaags met pensioen.

Luitenant-kolonels der Inf. van het O.-I. Leger D. van den Berg en W. K. L. H. C. Campen zullen

1) De tekst van dit en volgende Aneta-telegrammen is ontleend aan de „N.R. Ct.”, en het „Vaderland”.

op hun verzoek, wegens volbrachten diensttijd 2 Juni den dienst met pensioen verlaten.

Akten van bekwaamheid. De minister van koloniën maakt (in de Staatsecur. van 4 Mei) bekend dat om nader te bepalen data in de maand Juni gelegenheid zal bestaan tot het afleggen van de examens ter verkrijging van de akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar en lager onderwijs in Nederlandsch-Indië in de land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië en in de inheemsche talen van den Oost-Indischen Archipel.

Zij, die aan deze examens wenschen deel te nemen, gelieven daarvan vóór 18 Mei schriftelijk kennis te geven aan:

a. den heer prof. dr. C. Snouck Hurgronje, te Leiden, voor wat betreft de examens voor de middelbare akten;

b. het departement van koloniën (9de afdeling onderafdeling A. B.), voor wat aangaat de examens voor de lagere akten.

Vertrek van den Legercommandant. Batavia, 5 Mei (Aneta). De legercommandant, luitenant-generaal K. F. E. Gerth van Wijk, en generaal-majoor H. Bakker, die repatriëeren, zijn vandaag onder enorm belangstelling van de hoogsten in den lande, vertrokken. Vliegtuigescadrilles cirkelden boven de Johan de Witt.

Univers. examens. Leiden, Doctoraal ex. Indisch recht de heer Satochid Kartinegoro en de heer J. Geurtsen.

Nieuwe filmreis van Willy Mullens. Naar het Vaderland verneemt, gaat Willy Mullens binnenkort weer een filmreis in Indië ondernemen. Vermoedelijk vertrekt hij reeds den 25en van deze maand. De reis staat in nauw verband met industriele opdrachten.

De pest in Midden-Java. Het aantal gerapporteerd pestgevallen bedroeg in de week van 14 tot 20 Maart 137, waarvan in de afdeling Wonosobo 1, Temanggoeng 22, Jogjakarta 21, Soerakarta 3, Bojolali 1, Klaten 24, Pekalongan 35, Tegal 5, Poerboerlingo 25.

Ethnografisch Museum te Breda. Den 4en dezer is, onder groote belangstelling, geopend het Ethnografisch Museum in het Gouverneurshuis der Kon. Militaire Academie te Breda. In dit Museum is ondergebracht de verzameling van Indische ethnographica van den voormaligen Hoofdcursus Kampen, stichting van wijlen kapitein H. T. van IJsseldijk. (De N. R. Ct. van 4 Mei, Avondbl., bevat uitvoerige bijzonderheden).

Redevoering van Prof. Treub. Den 6en dezer heeft Prof. Mr. M. W. F. Treub in den Ondernemersraad te 's-Gravenhage een rede uitgesproken, waarin o.m. de volgende onderwerpen zijn behandeld: De Ind. belastingen. — De winstaandeelkassen. — De bergcultures. — De Indol. Faculteit te Utrecht. — Het Koloniaal Instituut. — De nieuwe gouverneur-generaal. (Zie Vaderl. van 7 Mei, Avondbl.).

Ontslagen communisten. Pekalongan, 7 Mei (Aneta). De kashouder van den stationsdienst te Proepoek en acht beambten zijn tegelijk ontslagen wegens aanhangen van het communisme en het uitoefenen van terreur.

Natuurwetenschappelijk Congres. Het Hoofdbesluit van de Vereeniging Nederlandsch-Indisch Natuurwetenschappelijk Congres deelt mede dat besloten is het vierde Congres in 1926 te doen plaats hebben en wel te Weltevreden van 23 tot en met 25 Sept. a.s.

Voordracht Prof. Thal Larsen. Voor de afd. Bouw- en Waterbouwkunde van het Kon. Instituut van Ingenieurs te 's-Gravenhage heeft Prof. Ir. J. H. Thal Larsen een voordracht gehouden over: Bestrijding van zandbezwaren aan den voet van werkzame vulkanen op Java in verband met de irrigatie en de afwatering.

A. M. Vermast †. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 71 jaar, overleden de heer A. Vermast, oud-majoor-titulair paardenarts van het O.-I. leger, ridder in de Oranje-Nassau-orde.

Telegrammen voor Indië. De directeur-generaal der Posterijen en Telegrafie vestigt er voor zooveel noodig de aandacht op, dat verzending sedert 1 dezer van D.L.T.-telegrammen in het verkeer met Nederlandsch-Indië op gelijke voorwaarden en prijzen plaats vindt over de beide bestaande wegen (radio en kabel).

In verband daarmee moeten de telegrammen

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
MINERALE WATEREN 5143

Binnen- en Buitenslandsche
Verpakte Geneesmiddelen

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
 VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET
ZEISS-PUNKTALGLAZEN

bij gebruikmaking van den nationalen rechtstreekschen radioweg voorzien zijn van de kosteloze aanwijzing „via Amsterdam-Bandoeng-radio”, dan wel eenvoudig van de aandoening „via radio”.

promotie R. Goris. Den 11en dezer promoveert tot doctor in de letteren en wijsbegeerte aan de Universiteit te Leiden de heer Roelof Goris, op een proefschrift getiteld: Bijdragen tot de kennis der Oud-Javaansche en Balinesische theologie.

V. Adriani †. Een Aneta-telegram uit Menado meldt: De bekende taalgeleerde Dr. N. Adriani is den 11en Mei te Posso overleden. We hopen in een der volgende Nrs. van het K. W. in de gelegenheid te zijn aan de nagedachtenis van dezen eminenten, be-minnelijken geleerde een artikel te wijden.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht.

De Javaansche Batik-Tentoonstelling in de Gothische Zaal te 's-Gravenhage.

Gaven wij de vorige week hier een kort verslag van de opening der Javaansche Batik-tentoonstelling van „Boeatan” in de Gothische Zaal te 's-Gravenhage, volgens belofte laten wij thans een beknopt overzicht volgen van de indeeling der localiteit en van de daarin tentoongestelde stukken.

Daar het doen drukken van een catalogus voor „Boeatan's” beperkte middelen blijkbaar een te grootte uitgave zou zijn, kan deze beschrijving wellicht voor belangstellende leek-bezoekers als gids bij een rondgang der tentoonstelling dienen, al zijn er in de zaal althut een paar dames, leden van het Propaganda-Comité, aanwezig, die, desgewenscht, gaarne inlichtingen willen geven.

Bij het binnenkomen doet het geheel al dadelijk prettig rustig aan, niet alleen doordat een ter halverhoogte aangebracht velum het licht temperert en tevens op de muur batik's behangen kanten terugkaatst, maar vooral ook omdat de ruim 25 Meter lange zijwanden aan weerszijden gelijkmatig verdeeld zijn in een vijftal „loges”, die, desgewenscht, door in bruin crepe-gekleurde gordijnen gescheiden door in bruin crepe-gekleurde gordijnen gescheiden, die aangename rust-gevoelen zijn voor het oog. De twee middelste dezer afdeelingen zijn dubbel zoo groot als de andere vijf deze afdeelingen werden voor de beide voornaamste Batik-centra: Soerakarta en Djokdjakarta. Nu deze Vorstenlandsche prachtstukken van batik's zoo tegenovergesteld zijn, valt 't duidelijk op hoe die van Djocdja het karakter van deftige soberheid dragen, die van Solo daarentegen van meer kleurigen zwier en rijkdom.

In het centrum der zaal zijn twee verhoogingen aangebracht. Op het grootste podium heeft „Boeatan's” de grootste aanwinst, een gamelan-stel, een goede plaats gevonden, terwijl op de kleinere verhooging, die zich tegen den ingangswand bevindt, een batikster is gezeten, op echt Javaansche wijze haar handwerk uitoefend voor het rekje, waarover haar tot batikken gerepareerde witkatoenen doek hangt, ditmaal daarop vastgehouden door een haak, waaraan een keurig bewerkte, in zilver gedreven mangistan hangt; naast haar het komfoortje met gloeiend houtskool, waarop het ijzeren pannetje met smeltende bijenwas staat te geuren. Aardig is 't om te zien, hoe zij telkens met haar miniatuur rood-koperen „gieterij” — de *tjanting*, — was daaruit schept, het tuitje voor den mond brengt, om het ietwat af te koelen en mogelijke vuiltjes te verwijderen, alvorens met merkwaardig vaste hand haar wastekening op het doek te brengen, dat zij met haar linkerhand van onder steunt. Deze batikster geniet te recht de grootste belangstelling.

Langs den rechter verhoogden zijwand van dit kleine podium, liggen, in een lange reeks van 12 stuks, de verschillende stadia tentoongesteld, welke het katoenen kappe doorloopen moet, vóór het als volmaakt batik-kunststuk bewonderd kan worden. Er ligt ook een kleedje bij, dat volgens de Djocdjasche opvatting nog niet klaar is, wijl 't slechts tot de indigo-kleurverving, dus op de helft der geheele bewerking, bereid is gekomen. Voor ons, Westeringen, heeft het water ook zonder de nog daarbij vereischte *soğan*-bainverving reeds groote bekoring.

Aan de overzijde ligt op de balustrade van dit podium een aardige inzending van mevrouw van Deventer-*Maas*, n.l. een verzameling klein batikwerk, door leerlingen der *Kartini-scholen* vervaardigd, werkelijk zeer verdienstelijk als arbeid van meisjes tusschen 8 en 14 jaar oud. Hoe verblijdend zou 't zijn, als op alle scholen van Java en Madoera deze zoo hoogstaande volks-

Haagsche Steenkolen M^{ij} v/h J. KEMPS
HOFLEVERANCIER

Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSINGEL 170 - Telef. No. 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

kunst door een harer bekwame, artistieke landgenooten aan de kinderen geleerd werd!

Daarnaast liggen de prachtig geïllustreerde standaardwerken over de batikkunst, zoowel van *Rouffaer* en *Jaynboll*, als van *Jasper* en een paar brochures van *Loeber* en *Baanders*, terwijl deze rij besloten wordt door een paar z.g. *tjap-sarongs*, die, zooals op de bijliggende foto te zien is, door middel van bedrukking met een wasstempel vervaardigd zijn, een procédé, door mannen uitgeoefend, dat veel minder tijdrovend is en daarom dan ook veel goedkoper product lovert. De kunstwaarde er van is natuurlijk ook veel minder, hoewel ze door leken soms haast niet te onderkennen zijn van echte, met de *tjanting* gebatikte, vooral wanneer, na het „tjappen” de doek nog met de *tjanting* bijgewerkt wordt. Aan de daarbij tentoongestelde *tjap*, afkomstig uit het Rotterdamsche Museum van Land- en Volkenkunde, ziet men, dat ook zulk een stempel op zichzelf een kunstwerk is van den koper-smid, die 't uit smalle messingrepen, naar vaste patronen, moet samenstellen; van diens arbeid hangt grootendeels het welslagen af der *tjap-sarongs*, welke bij de minder koopkrachtige bevolking zeer in trek zijn en in ieder geval verre te verkiezen boven de minderwaardige fabrieksnaamaak, die bij massa's uit Nederland geïmporteerd wordt.

Achter de batikster hangt een lange doek, uit Centraal Celebes afkomstig — eveneens eigendom van hetzelfde Rotterdamsche Museum — waarvan de middenband gebatik is met bijenwas. Daar in die landstreekten zich nimmer Hindoes hebben gevestigd, zou dit stuk sommiger vermoeden kunnen wegnemen, dat op Java de batikkunst niet autochtoon doch door de Hindoes ingevoerd zou zijn. Veel aannemelijker dan bovengenoemd vermoeden is de meening, dat de thans zoo hoog staande Javaansche batikkunst zich in den loop der eeuwen ontwikkeld heeft uit dit eenvoudige ver-uitsparings procédé met kleefrijstap, als toegepast op de *kain simboet*, uit afgelegen dessa's van Bantam en de Preangerregentschappen, gelijk er een rechts van dit podium aan den wand hangt. Hoe eenvoudig ook van teekening en bewerking, doet deze doek, in zijn gedempte roode kleur, bijzonder aangenaam aan.

Doch laat ons op onze wandeling naar den ingang der zaal terugkeeren, dan zien wij rechts een groot carton, waarop verschillende foto's de geheele batik-bewerking weergeven, ook het verven, dat op deze tentoonstelling natuurlijk niet daadwerkelijk te zien kon zijn. 1) Intusschen komt 't niet veel voor, dat dit alles in één gezin geschiedt, veelal zijn de ververijen in andere deskundige handen en wordt al het met was bewerkte goed uit den omtrek daarheen gebracht om gekleurd te worden, wat weder een kunst op zich zelf is.

Tegen den achterwand hangen in het midden twee zeer decoratieve *kains* van Tasikmelaja, het eene met een wolkenmotief (*balegbag*) in roodbruin en bruin-zwart, 2) de ander met een schelpmotief, afgewisseld door roode koraaltakken op blauw fond. Ter aanvulling aan weerszijden een paar opgevouwen Djocdjasche, reeds veel gebruikte *kains*.

In het eerste vak rechts ziet men een bijzonder doek uit Denak, de echte batik-stippel-techniek, op grof katoen, wat een aardig fluweel-achtig effect geeft; een groot verschil echter met het fijne werk der *Lasse-sarongs* (herkenbaar aan de donkere puntjes op het lichte fond) in de volgende afdeeling, welke nog bovendien door een speciale bewerking met bladgoud (*pradan*) tot feestkleedij, o.a. bij huwelijksplechtigheden, zijn verheven. Daarboven hangt, als tegenstelling, een z.g. *rouwsarong* in wit en blauw, in de *kapala* zóó donker, dat het zwart lijkt.

Aan de veelkleurigheid en de drukke patronen der batik's in de volgende loge ziet men dadelijk, dat zij uit Pekalogan en omstreken afkomstig zijn, (de hoofd-doek op het voorvlak is uit Cheribon) waar men bijzondere tinten van blauw, groen en rood heeft weten te verkrijgen.

Nu zijn wij tot het groote vak genaderd, waarin de batik's van Solo hangen, waarvan de *soğan*-kleur altijd een mooi goudgeel gloed heeft. Bovendien is een *dodot* (hof-feestkleed) niet van batik, doch z.g. *planggi* (na plaatselijke afbinding, door omrijging en intrekking

1) Een bezoeker der tentoonstelling, die voor een der groote Haagsche magazijnen batik's à la minute maakt en alleen gekomen was om het verven te zien, drukte daarover zijn groote teleurstelling uit. Op Java zou hij kunnen zien dat het verven daar waarlijk niet „in een vlotek en een zucht” gaat.
 2) Die eigenaardige kleurmengeling, zoo geheel afwijkend van de Vorstenlandsche, hoewel dezelfde verstoffen gebruikt worden, schijnt te danken te zijn aan het groote ijzergehalte van het water in de Preanger.

Haarlem en Omstreken.

Inrichting voor Zenuw- en Geesteszieken
„DE KENNEMER”

Haarlem - Westerhoutpark 18 - Heemstede
 Telefoon 12003
 Dir.: E. C. WESSELS-MEIJNEMA

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het midden klasse-werk, hetz.g. Handelsdrukker en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

■■■■■ EEN MOOI EN PRACTISCH ■■■■■

GESCHENK

IS

MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN IN LINNENSTEMPELBAND

f 5.50 :: f 5.50 S

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

WONINGBUREAU „DE CONCURRENT”
 Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 36776

Sterk concurrerende voorwaarden voor het:
 Koopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Verhuren van Huizen, Etages en Appartem., gem. en/of ongem.

J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I. L.

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
3286 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. 5033 Str. k. en w. w. op de logeerk.	BESCHIKBAAR.
Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5029 OOSTERWIJK & V. D. LUUR	Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035
TEHUIS v. KINDEREN vanaf 2 j. doorl. en tijd. gr. tuin. Holl. en Ind. ref. „Sunny Home“, Veur b.d. Haag.	BESCHIKBAAR.

NUNSPEET.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet) GEZELLIG VACANTIEHUIS VOOR VROUWEN EN MEISJES Pensionprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 5007

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737

Code 5th Edition A. B. C.

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17611
Wordt ook thuis bezorgd. 5235

der rijgdraden geverfd) welke zoo kleurig alleen daar gedragen worden. Ook de losse, smalle kembens (borstdoeken) zijn dikwijls met kleurige spiegels versierd, in den laatsten tijd zelfs van opgenaaid zijde of satijn.

De overgang tot de kleurige zijden loektjols in de volgende afdeeling, zou niet zoo groot zijn, als hier niet zoo duidelijk Chineesche invloed zichtbaar ware. Deze slendangs, die veel in Oost Java gemaakt en gedragen worden, vallen thans ook bij Europeesche dames, als shawls, zeer in den smaak.

Op een tafel zijn verschillende batiks, ook in den vorm van kleinere gebruiksvoorwerpen: kleedjes, reticules, theecosies, kussenomtrekken, boekomslagen enz. te koop, voor hen, die een souverainiteit aan de tentoonstelling mee naar huis willen nemen.

Aan weerszijden van deze tafel hangen, vóór twee Djocdjasche dodots, een paar bijzonder mooie batiks, door de Raden Ajoe van den Regent van Malang, eene Solosche van geboorte, vervaardigd, als lambrequins boven deuropeningen bedoeld, maar geheel in Javaanschen stijl gehouden.

In het eerste vak van den daaropvolgenden zijwand hebben sarongs uit Kampong Karet, niet ver van Batavia, een plaats gevonden, waar deze in al haar, aan het oude Italiaansche palet herinnerenden kleurenpracht uitkomen. Ook hier is Chineesche invloed te herkennen. Hoeveel ingetogener van schoonheid verschijnen daarnaast de pracht-exemplaren van batiks, door Pangeran Soerjodiningrat medegebracht uit zijn zonneland: de lichte dodo tparang roesah pariksit, door diens vader gedragen, de kain pandjangs in de vorstelijke patronen, de tjewiri-hoofddoek, een waar wonder van batikkunst!

Hier is aan een paar beeldjes van klei, door een Javaan gekneed, de wijze van dragen van gewone kain en van dodot te zien, alsook de z.g. „geprepareerde hoofddoek“, welke kant en klaar als een pet, op het hoofd wordt gezet, in plaats van, ouder gewoonte, los om het hoofd gevouwen te worden. Het gemak dient den mensch, al lijden schoonheid en hygiëne er nog zoo onder. Een Fransche schoone wilde zich dadelijk met zoo'n pet-hoofddoek toelen!

Als overgang van Djocdja tot de meer kleurige, vooral in roode tinten uitmuntende batiks van het eiland Madoera, is een vak met Semarang-batiks gevuld en daarna zijn wij bij onze wandeling weer genaderd tot de reeds beschreven Kain Simboet, terwijl op den daaraan sluitenden voorwand dezelfde Preanger batiks hangen als bij den ingang.

„Boeatan“ had stellig de keus uit nog veel meer mooie batiks, maar indachtig aan het spreekwoord: „Overmaat schaadt“, heeft men zich weten te beperken. De indruk, welke de aandachtige bezoeker krijgt, zal er des te meer een zijn van rijkdom en volmaaktheid der Javaansche batikkunst.

De tentoonstelling mag zich verheugen in belangstellend bezoek, waartoe Z. K. H. Prins Hendrik en de Koningin-Moeder het gewaardeerde voorbeeld gaven.

Op Donderdag 20 dezer zal in de Gothische Zaal door Prof. J. A. Loebér, hoogleeraar aan de Kunstnijverheidsschool te Elberfeld, op verzoek van „Boeatan“, een voordracht worden gehouden over Batik.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het evenwicht. Het bevolkingsvraagstuk.

De Locomotief (30 Mrt.) noemt drie middelen voor de duurzame saneering van de Indische financiën: de voortgezette besnoeiing van de personeelsuitgaven, het bevorderen van de stichting van nieuwe ondernemingen en het herstel van den buitengewonen dienst. Er zijn, ongetwijfeld, andere middelen. Het handhaven van de tarieven der monopolies en de bedachtzame versterking der indirecte belastingen behooren er toe. Voorts merkt De Loc. op, dat het overdragen van diensten en het verlenen van heffingsbevoegdheid aan nieuwe en bestaande lokale ressorten een verlichting zal brengen aan de staatsbegroting. Daarnaast wordt tegelijk de centrale overheid de zorg tot plicht gesteld om te waken tegen opvoering der belastingen en der uitgaven in die lokale ressorten. Ondanks dit gevolg der bestuurs-hervorming voor de landsbegroting en ondanks de aanwezigheid van talrijke andere factoren, blijft het bovenaangeduide drietal behooren tot de voornaamste

„DE LANDBOUWER“

79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676 DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas en fijne Vleeschwaren.

Geregelde aanvoer versche Geldersche Eieren
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. Geen Filialen

middelen voor het verkrijgen van een duurzaam be-grootingsevenwicht.

De sterke inkrimping van den buitengewonen dienst oefent — volgens het blad — op den duur een druk uit op den gewonen dienst. Er zijn talrijke productieve werken uit te voeren, voor het verkeer, voor de irrigatie en vooral voor dat groote belang: de ontwikkeling der Buitengewesten, waarvoor kapitaalsuitgaven noodig zijn. Het nalaten van de uitvoering dier werken zou de toekomstige stijging der landsinkomsten belemmeren en zou aan een op de economische ontwikkeling gericht landsbestuur alle perspectief ontnemen. Wie de noodzaak van de belastingverlaging vooropstelt en wie een verzuim ten opzichte van de welvaarts-politiek ziet als schade toegebracht aan de Indische gemeenschap, die heeft zich tevens rekenschap te geven van de wijze, waarop de Indische financiën, ondanks de onzekerheid van sommige middelen, voor de toekomst zijn te versterken. Indien daarbij een vast lijn gevolgd wordt, indien de juiste middelen worden toegepast en indien te voren de te volgen koers is vastgesteld — dan zullen de toekomstige ministers van Koloniën den toestand van de Indische financiën zonder voorbehoud „gezond“ kunnen noemen en dan zal men in Ned.-Indië de weldadige gevolgen dier gezondheid ondervinden.

De Loc. van 30 Mrt. (blz. 17) bevat een overzicht van het wegnemen, dat in de laatste jaren in de Buitengewesten werd aangelegd en van de plannen, die tot verdere openlegging bestaan; het Soer. Hbl. (29 en 30 Mrt. 4de bl.) geeft een uitvoerige beschrijving van „De Kali Konto-waterkrachtwerken in Oost-Java“. Uit New York schrijft een spec. corr. aan De Loc. (30 Mrt., blz. 20 en 30) dat de fabrikanten in Amerika er thans ten zeerste op gesteld zijn rubbergronden te verwerven en onder Amerikaansche controle te brengen in Liberia, Ned.-Indië en andere deelen der wereld.

De heer Oetoyo vestigt in De Loc. (29 en 30 Mrt. blz. 3 en 16) de aandacht op vier vraagstukken: Het bevolkingsvraagstuk, Vrije Javanen-emigratie naar de Buitengewesten wenschelijk en mogelijk, Overheid en Bevolkingsvraagstuk, De Javanen zijn van huis uit goeder kolonisten. De schrijver richt het van het bestuurs-Ver. voor Studie van Koloniaal-Maatschappij. Vraagstukken, waarvan Koloniale Studiën het orgaan is, een alleszins gelukkige gedachte, om hare plaatselijke organisaties uit te noodigen binnen hetzelfde tijdsbestek dezelfde vraagstukken van sociaal belang in studie te nemen. De resultaten daarvan moeten schriftelijk bij dat bestuur worden ingediend, dat zorg zal dragen, dat de gegevens worden verwerkt, hetzij tot een basis van verdere plaatselijke besprekingen, hetzij tot een artikel in „Koloniale Studiën“ of een afzonderlijke publicatie, hetzij tot een prae-advies voor een over dat onderwerp te houden congres van de vereeniging, wanneer het onderwerp zich daartoe blijkt te leenen. E.e.a. zal niet nalaten de belangstelling voor maatschappelijke problemen h. t. l. te wekken van menigeen, ook buiten den engen kring harer leden, wie deze vraagstukken — uit onbekendheid — tot dusver onberoerd laten. De heer Oetoyo ontvouwt vervolgens zijne inzichten over hetgeen de overheid kan doen inzake het Inlandsche bevolkingsvraagstuk. Hij maakt zich sterk dat, zoo de regeling gevolgd wordt door hem aangegeven, vrije emigratie van Javanen naar buitengewesten, binnen afzienbaren tijd populair zal worden, zoodat het niet zal voorkomen, dat men op Java in moeilijke financieele omstandigheden verkeert, terwijl men daarbuiten — Djambi, Pontianak, Tapanoei — als het ware met geld gooit.

„De Sum. Post“ (Java-Bode, 31 Mrt. 3de bl.) geeft een beeld van de kolonisaties in Sisir Goenting en Loebog Kertang (Deli), die vanzelf groeien. Weliswaar langzaam, maar dat is het lot van alle kolonisaties. Een weinig hulp op zijn tijd kan het proces vergemakkelijken en bespoedigen. Dat het arbeidsvraagstuk ter Oostkust er in de eerstvolgende 25 jaren door zou worden opgelost, valt niet te verwachten. Hier blijken lage terreinen, mits ingedijkt, gedraineerd en beschermd tegen indringing van zout water, uitnemend geschikt voor paditeelt. Hierin ligt een vingerwijzing voor de bestemming van dergelijke lage landen — bij de grootcultures niet geliefd — voor voedselproductie.

In De Loc. van 31 Mrt. (blz. 30) wijst de Makassar-sche corr. op de mogelijkheden van kolonisatie in Noord-Celebes: de Deli Crt. (7 Apr. 4de bl.) ontleent aan het „Bat. Nwsbl.“ een beschrijving van „De Kolonisatie in de Lampongs“.

Volharding voert tot doel
Adverteer voortdurend

MAX POOL
POSTZEGELHANDEL
 KORTE POTEN 25 — DEN HAAG
 TELEFOON 16722

INKOOP — VERKOOP
POSTZEGELVEILINGEN

De Buitengewesten en hunne leiders (vervolg).
De dwangarbeiders in de Sawah Loento.

De Java-Bode (1, 2 en 3 Apr.) en De Loc. hadden nog onderhouden met de residenten van Djambi, de Lamangs en Bali. De verhalen over de groote verkwisting van het geld in Djambi zijn in algemeen zinn — volkomen juist. Die komen, na een paar maanden in de tuinen te hebben gewerkt, met hun loon naar de hoofdplaats. Onderweg worden zij op alle mogelijke manieren afgezet en in Djambi worden zij nog het restantje op, dat ze over hebben, afgevoerd. Dat ze meestal even berooid heengaan als ze gekomen zijn, — plus een flinken beri-beri-aanval op den weg, — is vaak een zielig gezicht die tappers uit het bosch te zien komen. De bevolking verkoopt niets van haar goede inheemsche ladingrijst, zoodat de tappers aangewezen zijn op de geslepen importrijst. Dat zij niet willen ze ook niet anders; ze vinden het rijst genoeg om de mooie witte rijst te eten. En dat overigens hun voedsel buiten even primitief is als hier, wat rijst met een stukje gedroogde visch en een beetje zout, krijgen ze bijna allen na eenige maanden zware beri-beri, wat niet zou gebeuren als ze de roode rijst eten. Dan ziet men zoo'n stumper, gedragen op rug van een kameraad, uit het bosch gesleept worden naar een of anderen kampong in de buurt. Daar wordt hij dan minstens een gulden of vijf betalen voor zijn verblijf in een bouwvallig pondokje, en als hij niet wil huren om door de kreken naar de groote rivier te varen, waar de hekwielers aanleggen, dan kan hij daarvoor een paar honderd gulden neerleggen. Zoo vaak de uitpuilende zak met bankbiljetten al heel dik is — en de opschepperij in de hoofdplaats en het district helpen hem wel van de rest af. Maar de gewone bevolking is waarlijk niet zoo. Het grootste deel der winst wordt door den rijken Djambischen rubberplanter heel zuinig bewaard. Daar bouwt hij de eerste plaats een stevig, mooi huis van in zijn kampong — die kampong in het binnenland zijn thans meestal net zoo goed als in de Minahassa! — en dan laat hij een motorboot, als hij nauwkeurig uitgerust heeft die reudeerend te kunnen maken, en de boot belegt hij in goud. Gouden sieraden voor vrouwen en kinderen, en Chineesch bladgoud en Amerikaanse dollarstukken, die dan in den grond begraven worden. Onze gouden tientjes zijn minder in trek. Iedereen die zich zelf respecteert, houdt er een stevig ijzeren geldkist op na, die propvol zit met lapjes van honderd en duizend. Aan onnutte dingen verspillt de Djambiër zijn geld niet. Wel zijn er vele auto's in de Borneo Post (Soer. Hbl. 31 Mrt. 4de bl.) schrijft de toekomst der Rubberindustrie te Bandjirbato. Binnen twee jaren zullen daar vier rubberfabrieken in werking zijn, waarvan de export naar Singapore het verleden zal behooren en alle te maken winsten het product binnen het gewest worden gemaakt.

De heer Lutz, directeur van de strafgevangenis en straffen-kwartieren te Sawah Loento, deelde aan de Java-Bode (1 Apr.) mede, dat de residenten van de proefneming met de ommuring van de toegangsweg van het gestraften-kwartier te Soengei Doerian naar de mijnen, teneinde de talrijke ontvluchtingen van dwangarbeiders tegen te gaan, zeer gunstig is. Als gevolg hiervan konden de rottanstraffen tot minimum beperkt blijven. De bepalingen schrijven nu eenmaal voor dat voor een ontvluchting straf moet worden toegediend. De kosten van de ommuring van het kwartier te Soengei Doerian hebben de residenten bedragen, maar die van de andere kwartieren zullen, in verband met de minder gunstige ligging, in de tonnen loopen. Deze kosten moeten door de Ombilimijnen gedragen worden, hetgeen zwaar zal op de exploitatiekosten van deze mijnen, die toch reeds door den lagen kolenprijs zwaar gehandicapt zijn. Ook is de algemeene politie te Sawah Loento met 70 man uitgebreid, welke uitbreiding over het al-

INSTITUUT VOOR MAGNETISME EN MASSAGE
HOOGTEZON EN DIATHERMIE
 W. F. WAGHTO, ARTS 5230
 Gevestigd v. GALENSTRAAT 70, b/h PR. HENDRIKPL.

Sprekuren: 8.30—10 uur voormiddag, 1.30—3 uur namiddag 7—8 uur 's avonds. Sprekkur Oogarts: Zaterdagmiddag van 3.30—4.30 uur. Magnetiseurs-Masseurs: H. C. ORIF VAN AMSTEL, W. P. MÖNZE.

gemeen niet zoo urgent geacht wordt, vooral niet, indien overgegaan wordt tot afsluiting van de andere dwangarbeiderskwartieren. Het aantal aanslagen, dat onder de dwangarbeiders plaats heeft, wordt overdreden. In 1925 kwamen 51 aanslagen voor, alles inbegrepen, waarvan 11 met doodelijken afloop.

Conferenties. Bestuurshervorming.

Het Soer. Hbl. (30 Mrt. 3de bl. „De Paleisconferenties”), geeft bijzonderheden over de jaarlijksche conferenties tusschen den landvoogd, de leden van den R. v. I met nog eenige andere autoriteiten aan den eenen kant, en de verschillende hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten aan de andere zijde. De politieke paragraaf werd door niets nieuws of belangrijks gekenmerkt. Verreweg de belangrijkste der drie conferenties was geheel — in het bijzonder van prof. Stibbe, den Regeeringscommissaris voor de bestuurshervorming — gewijd aan de reorganisatie van het bestuur in de Buitengewesten in het algemeen. De Deli Crt. (7 Apr. „Departementale conferenties”) bevat de onderwerpen op de departementale conferenties met de hoofden van gew. bestuur der Buitengewesten gehouden. Er valt niet aan te denken om den heerenplicht der bevolking uit te breiden voor topografische werkzaamheden, hoezeer ook moet worden toegegeven, dat de Topografische Dienst zeer groote, welhaast onoverkomelijke moeilijkheden ondervindt bij den inhuur van vrije koelies. Besproken werd de opheffing van de Buitengewesten, in het bijzonder de afgelegen bestuursposten, uit hun isolement door radio-verbindingen.

Door den gouverneur van Celebes, den heer Couvreur, is in de Ver. van ambtenaren B. B. een rede gehouden over de Bestuurshervorming (Bat. Nwsbl. 1 Apr.). Juist een treffend mag een constructie zijn, zij zal alleen slagen — betoogde spr. —, wanneer zij de personen, die moeten uitvoeren, bevredigende taak geeft, taak, die hen in staat stelt, hoe dan ook, te bouwen! De inhoud van gouvernement, provincie, residentie heeft te beslissen; de aard, de diepte, de talrijkheid, de omvangrijkheid der vraagstukken, welke die gebiedsdeelen in zich houden te geven. Die grootheid is vergelijkbaar, al mogen de vraagstukken, welke uit gegeven mentalen bodem voortkomen anders zijn van vorm, van inhoud of van aard. Het is op deze basis, dat gouvernementen, provincies, residentien moeten worden opgetrokken; waarbij uiteraard bijeen moet komen wat in structuur, in samenstelling van maatschappij en mentaliteit, overeenkomt.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Een gemeenteraad te Mekka.

De uitvoerige rede, welke Sultan Ibnoe Saud bij de installatie van den gemeenteraad te Mekka heeft gehouden, kwam in hoofdzaak op het navolgende neer: Het was zijn wensch aan de bevolking van de stad een eigen bestuur te geven, omdat hij over den vroegeren gang van zaken zoo dikwijls klachten had ontvangen.

Langen tijd had hij daarmede gewacht, aangezien, naar zijne meening, de leden van zulk een bestuurscollege het algeheele vertrouwen moeten genieten van de geheele bevolking en het gunstige tijdstip voor de invoering van den maatregel moest worden afgewacht. Behalve dat tal van belangrijke aangelegenheden in de heilige stad om oplossing vragen, moet het bestuur daarbij het noodige voorzichtige beleid ontplooien, wil het de bevolking tevreden stellen en hare ontstemming voorkomen over beslissingen, welke haar minder aangenaam zijn.

Hij had met het nemen van den maatregel drie bedoelingen, n.l.:

- 1e. hem persoonlijk gedeeltelijk van zijne persoonlijke verantwoordelijkheid te ontheffen;
 - 2e. dat vertrouwensmannen zouden worden gekozen om leiding aan de zaken te geven;
 - 3e. dat die vertrouwensmannen zelf op de afgelegde beloften zouden antwoorden.
- Hij gaf op dezen dag de belangen van volk en stad aan den gemeenteraad over, met de toezegging dat den leden bij de behandeling van zaken de meest mogelijke vrijheid werd geschonken en zij zich door niets gebonden behoeften te achten.
- Alleen achtte hij het den plicht van allen om de godsdienstige instellingen, waarmede zij bekend zijn,

COR VAN MOORSEL
JAN HENDRIKSTRAAT 9
 DEN HAAG — TELEFOON 14953
Is het voordeligste adres voor
BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION

Prijs f 98.-

Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
 5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
 Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar **f 6.40 per maand**

RADIO-APPARATEN
 IN HUURKOOP
E. STEVENS
 Electrotechnisch Installatie-Bureau
 Copernicusplein 9 Telef. 31009
 'S-GRAVENHAGE

DAMES-
HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT
 Heilgymnastiek — Massage
 Diverse methoden van geneeskrachtige baden
 Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (HOORNBRUG) RIJSWIJK
 5197 Spreekuren van 1—2 of volgens afspraak
 Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD VOOR UW

Reclamecampagne.

REPAREEREN ■ OVERTREKKEN

PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
 SCHOOLSTRAAT 10 5185
 'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
 Leden van „Oost en West” 5pct. korting

KUNSTHANDEL
PLATEN - LIJSTEN - PLATEN
SCHILDERIJEN
STILLE VEERKADE 35 DEN HAAG
EIG. M.F.C. DE WAIJER
LUNMARKT 58 UTRECHT

GEOPEND
van
9 tot 12.30
en van
2 tot 7 uur
ZATERDAGS
tot 5.30
9 uur.

N.C. HOOGTEIJLING
van Noord tot Zuid van West tot Oost
VERHUIZINGEN
OVER DE GEHELE WERELD
225 VAN BLANKENBURGSTR. 109
BERGPLAATSEN
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES
TELF. 32615
WINKEL VOOR DE BEHANGERIJ
Frederik Hendriklaan 283
TELF. 50910
DEN HAAG

5103

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

S

DE UITGEEFSTER.

FOTOHANDEL
Werkzaamheden voor Amateurs
Ph. G. STARKE
5293
Hoofdstraat 172
APELDOORN TELEF. 630
ATELIERS voor Dag- en Kunstlicht-opnamen

krachtig te handhaven, terwijl zij zich voorbehield om zijne goedkeuring te onthouden aan die beslissingen, welke in strijd waren met de voorschriften van de Sjareat.

Er was geen macht, die hem tot het tegenovergestelde kon dwingen.

Het was aan geen twijfel onderhevig of de leden van den gemeenteraad zouden dikwijls komen te staan voor moeilijke vraagstukken, doch bij het nemen van beslissingen moesten zij zich laten leiden door een zuiver geweten en zich in herinnering brengen het groote vertrouwen dat hun door de kiezers van Mekka was geschonken.

Wanneer zij de bestaande gebrekkige toestanden niet zouden weten te verbeteren en aan de volkswensen niet zouden weten te gemoet te komen, zoo zou dit feit voor hen in de toekomst een bedorven levensbestaan beteekenen.

Na de rede van Sultan Inboe Saud nam de Gouverneur van Mekka, Habiz Wahba Sahib, het woord, waarin hij verklaarde het stadsbestuur aan den gemeenteraad over te geven, daaraan toevoegende dat bij zuivere plichtsbetrachting goede uitkomsten niet konden uitblijven en de namen van de leden in de Moslimsche wereld met eere zouden worden genoemd.

Gebrekkige opvatting van de plichtsvervulling zou niet alleen hun naam schaden, doch ook leiden tot zulk een wantrouwen bij de bevolking, dat deze niet spoedig tot het verkiezen van een vervanger zoude overgaan.

Ten slotte wees Sultan Inboe Saud op hetgeen voorschands te doen stond, n.l.:

1. het vaststellen van een reglement van orde;
2. berekening en vaststelling van de inkomsten en uitgaven;
3. krachtige verzorging van de godsdienstige instellingen;
4. regeling van de Waqafterreinen en de daaruit getrokken inkomsten;
5. het verzekeren van de rust en orde in de stad;
6. het vormen van een politie-departement;
7. de oprichting van godsdienstschoolen;
8. het in het leven roepen van afdelingen voor den handel, de Post en Telegrafie;
9. het oplossen van de bestaande geschillen.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Een drama in eene Chinese familie ter hoofdplaats Semarang.

In de „Perniagaan” van 16 November 1925 wordt melding gemaakt van den treurigen zelfmoord, welke door den 17-jarigen leerling van de Gemeente Handelschool, wonende in de kampong Helajoe te Semarang en met name Go Hong Bie, werd gepleegd in den avond van den 12den dier maand en welke droevige daad eene groote beweging in de Chinese familie en in de Chinese samenleving ter plaatse heeft gebracht.

Go Hong Bie beroofde zich in de badkamer door middel van ophanging om het leven.

Hij stond bekend als een intelligent jongmensch, die reeds op de lagere school boven zijne medeleerlingen uitblonk en in welke talenten de ouders aanleiding vonden hun zoon de hoogere studies te laten volgen.

Wel is waar zag de vader hem liever in de toko werkzaam, doch onder invloed van de moeder en van de familieleden werd ten slotte toch vergunning tot de hoogere studies gegeven.

Go Hong Bie behoorde op de Gemeente Handelschool te Semarang tot de bekwame en rustige leerlingen, van wien algemeen verwacht werd dat hij eenmaal een sieraad van den Chineeschen handelsstand worden zou.

Op den bewusten Donderdag kwam hij 's middags op de gewone wijze thuis en vroeg eenig geld aan zijn vader, aangezien hij daarvoor in de buurt een zonnescherm wilde koopen.

Er was een betrokken lucht en het heette dat hij noodzakelijk uit moest.

Nadat de vader het geld gegeven had en de zoon met het zonnescherm was thuis gekomen, vroeg hij dezen hoeveel hij daarvoor betaald had, waarop de zoon antwoordde, dat hij al het ontvangen geld daaraan had besteed.

De vader, meenende dat het wel eenige centen goedkooper had kunnen zijn, heeft toen, niettegenstaande zijn zoon beweerde reeds voldoende te hebben afgedongen, op onaangename wijze uiting gegeven aan zijn

H. KOOT & Zn. - Verhuizingen
Droge bergplaats voor inboedels onder garantie
AUTO-TRANSPORT EN EXPEDITIE.
Amsterdam: 1 x daags :: Rotterdam: 1 x daags
PAVILJOENGRACHT 76-78 :: TELEF. 17334

misnoegen en Go Hong Bie toegevoegd, of zulk gebrek aan warenkennis nu evenredig was aan groote geldelijke opofferingen, welke hij zich voor ziele handsopleiding getroostte.

Go Hong Bie, over dat verwijt ontstemd, ging uur later naar de badkamer, maakte door ophanging een eind aan zijn leven en werd in dat verrek in die toestand door zijne ouders aangetroffen.

De Communistische Beweging ter Westkust van Sumatra.

„Brani-Betoel”, de gewone medewerker van de „Nar-Sumatra”, schrijft in het nummer van 14 November 1925, dat hij, nu eenigen tijd geleden, in de Nederlandsche nieuwsbladen heeft gelezen dat de communistische beweging ter Westkust van Sumatra dood was en dat bestuur en politie zich over een mogelijk nieuw optreden van de roode leiders niet ongerust behoefden te maken.

De schrijver gelooft dat die mededeeling op een vergissing berust en dat de Europeesche Pers, gewoonlijk is om de zaken nog al op te blazen, daarmede bedoeld, de Europeanen ter Westkust van Sumatra een meer behagelijk gevoel te geven.

Verscheidene malen heeft hij zich tot de bestuurders ambtenaren gewend, om, met betrekking tot de communistische actie, inlichtingen in te winnen en ophing hij van allen het bescheid: „Alles is rustig, de communistische actie is verdwenen.”

Hoe staat deze aangelegenheid dan nu, vraagt de schrijver?

In de afdeling Batipoe en Priaman hebben tal van vergaderingen van communisten plaats en het schijnt wel alsof de besprekingen, welke daar worden gehouden, de strekking hebben de middelen te beramen, welke wijze men bestuur en politie zal bemoeilijken.

Die samenkomsten zijn geen gewone openbare vergaderingen, doch wanneer zij op een negental plaats worden gehouden, kan men toch moeilijk zeggen, dat de communistische actie is weggeveegd.

Volgens berichten werden onlangs te Fort de Koen een elftal communisten op de rol gebracht, welke aantal, naar de meening van den schrijver, te groot is om te verklaren dat de communistische actie dood is en de aanhangers van die beweging zich niet meer kunnen roeren.

Bovendien mag men wel aannemen, dat, wanneer een elftal wordt gevat, er nog wel 10 x 11 roe overblijven.

Het opleggen van zware straffen brengt, zijns ziens, geen oplossing, doch wekt integendeel de ont in de hand.

Ter hoofdplaats Padang hoort men eveneens haardelijk dat het communisme ten doode is opgeschreven, dat geen openbare vergaderingen noch demonstraties worden gehouden, enz., terwijl in de kampong Alai, Sawahan en Ganting, tot groote vreugde van de rooden, samenkomsten plaats vinden.

Men wordt door den uiterlijken schijn misleid, spant zich niet in om tot de kern van de zaak door te dringen.

De schrijver heeft dan ook niet het minste vertouwen in de bewering dat de communistische actie ter Westkust van Sumatra dood is en is zelfs van meening dat zij zoo gezond mogelijk is en dat zij wordt versterkt door de uit Atjeh verwijderde en naar hun land teruggekeerde communisten.

In tegenstelling met vroeger geschiedt de actie het geheim en het is best mogelijk dat bestuur en politie te eenigen tijd daarvan zullen opschrikken.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

De Gids.

In de rubriek „Aanteekeningen en opmerkingen” van het Mei-Nr. geeft Prof. J. C. van Eerde eene verklarung van de houding van den toenmaligen leenover van Kareng Asem op Bali, Goesti Gde Djilantik, tijde de Lombok-expeditie in 1894. Dit goed gedocumenteerd artikelje bevat eene aanvulling van Mr. Dr. J. A. A. de Beaufort's beschouwingen: Vijftig jaren uit onze geschiedenis (1868—1918), in hetzelfde maandschrift, waarin ook het zgn. „verraad van Lombok” ter sprake komt en o.m. van Djilantik wordt gezegd: „De doem in deze geschiedenis gespeelde rol is niet geheel duidelijk geworden”.

Leidsche geologische Mededeelingen.

Als tijdschrift van het Rijks Geologisch-Mineralogisch Museum der Rijks-Universiteit te Leiden zijn van 1925

PIERRE J. MOOIJMAN
le KLAS DAMES- EN HEERENKLEERMAKERIJ NAAR MAAT
FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAG
Coupe minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in het veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleding. Vakkundig chemisch Reinigen, Keeren, Repareeren en Oppersen van alle voorkomende kleding. Ontvangen een pracht Collectie Engelsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag te bekomen. :: Betalingsconditiën volgens overeenkomst.
TELEPHOON 30955 EVEN OPBELLEN!!!

KULK & KRAMER COPIËER-INRICHTING
 REPARATIE-INRICHTING
 Kantoormachines en Meubelen
 PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG Remington Portable, Corona, Erika, Senta
 Verzending naar Indië onder garantie.

WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
J. M. VAN DEN BERG
 TASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE

SPECIAAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

nummers en 160 houtmonsters verzameld. Bovendien legde hij een fraaie collectie van een 300 foto's aan.
De eerste schipvaart naar Oost-Indië.

Als No. 25 der serie-uitgaven van de Linschoten-Vereeniging is (bij M. Nijhoff te 's-Gravenhage) verschenen: De eerste schipvaart der Nederlanders naar Oost-Indië onder Cornelis de Houtman 1595-1597. Journalen, documenten en andere bescheiden uitgegeven en toegelicht door Dr. G. P. Rouffaer en Dr. J. W. IJzerman, II. De oudste journalen der reis: Verhael (1597), Journael (1598), Van der Does (Hs.). Met 15 kaartjes, 18 platen en 6 facsimile's.

Voorloopig wordt met de vermelding van dezen titel volstaan; wellicht doet zich later de gelegenheid voor dat een daartoe bevoegde in het Kol. Weekbl. dit, van bewonderenswaardige en weergalooze belezenheid getuigend, werk aan eene bespreking wil onderwerpen.

Indisch dagboek.

Onder dezen simplen titel heeft de heer C. K. Elout zijn welbekende brieven, geschreven in het Alg. Handelsblad gedurende een verblijf van eenige maanden in Indië, in boekvorm uitgegeven. De schr. zegt, dat deze verzameling niet kan dienen tot vermeerdering van kennis van Indië, doch wel hoopt hij er mede te bereiken verhoogde belangstelling voor Indische zaken. Toch meenen we dat de hr. E. in bescheidenheid te ver gaat en dat er zeer velen zullen zijn die zijn vlot geschreven reisindrukken gaarne willen bezitten in den vorm waarin ze thans opnieuw worden aangeboden. Want in één opzicht althans zal deze bundel er wel, en zelfs zeer belangrijk, toe kunnen bijdragen om de kennis van Indië te bevorderen, n.l. door de vele schitterende, interessante afbeeldingen, welke den tekst begeleiden en werkelijk een lust voor de oogen zijn. Mede door de fraaie uitvoering van dit overvloedig illustratie-materiaal, den duidelijken druk, alsook door den soliedien band (hulde aan den uitgever C. A. Mees te Santpoort) is het boek van Elout o.i. een der meest begeerlijke uitgaven van den laatsten tijd over Indië.

Sri-Poestaka.

Het April-Nr. van dit door „Volkslectuur” te Weltevreden in de Maleische taal uitgegeven maandblad bevat een artikel over de bevolkingsrubber en bijbehorende foto's van aanplant, tap, bereidingswerktuigen en bereiding. Verder iets over Maleische sjair en pantoen, een gedicht getiteld „Ken Tamboehan”, een feuilleton enz.

Het „Missiewerk” over de bevolking van Curaçao.

No. 4 (ged. Mei '26) van den 7en jaarg. van het tijdschrift voor Missiekennis en Missieactie bevat verschillende bijdragen waarin de R. K. Missie in Oost- en West-Indië ter sprake komt. Bij de doorbladering viel ons eene mededeeling op over de bevolking van Curaçao en de overige W. I. eilanden van den volgenden inhoud. De totale bevolking op de 6 eilanden der kolonie is 62.591. De meeste niet-katholieken worden op Curaçao, en wel bijna uitsluitend in de stad aangetroffen, bijna 3000. Het eiland Bonaire ziet zijn niet-katholieke bevolking steeds slinken. Hun aantal is nu gedaald tot 25, terwijl de Katholieke bevolking 6296 bedraagt. Aruba heeft ongeveer 300 Protestanten op 10.422 Katholieken. Op Saba zijn sedert twee jaren de Katholieken talrijker dan de Anglikanen, 799 tegen 780. Hierbij zijn niet geteld, zooals vroeger gebeurde, de honderden Sabaneezen, die in de zeevaart zijn, en maar zelden zich laten zien.

Nederlandsch Zendingsblad.

In het Mei-Nr. is eene afbeelding opgenomen van den gedenksteen met de beeltenis van Dr. J. W. Gunning, welke den 26en Maart plechtig onthuld is in het gebouw van de Nederl. Zendingsschool te Oegstgeest. — Verder bevat dit Nr. o.m. een levensbericht (met portret) van den oud-zendingeling S. Coolsma, overleden te Apeldoorn den 20en Maart jl.

De West-Indische Gids.

De Mei-Juni-af. opent, onder het opschrift „Suriname van 1651 tot 1668”, met eene vertaling, door Nelly E. van Eyck-Benjamins, van een hoofdstuk uit „English colonies in Guiana and on the Amazon, by J. A. Williamson.” De Redactie voegt er een aantal belangrijke noten aan toe en zegt dat het boek van Williamson (Oxford, 1923) het eerste haar bekende aaneengeschakelde en goed gedocumenteerde overzicht bevat van de geschiedenis van Suriname als Engelsche kolonie.

Mr. B. de Gaay Fortman vervolgt zijn beschouwin-

1923 verschenen „Sammlungen des geologischen Reichsmuseums.” De uitgave van dit op zeer onregelmatige tijdstippen verschijnend periodiek, dat in hoofdzaak een palaeontologisch karakter droeg, is thans gemaakt en in plaats daarvan verschijnt nu, onder redactie van Prof. Dr. B. G. Escher, directeur van geologisch museum, een tijdschrift, dat zich niet zal bepalen tot een onderdeel der geologie, doch waarin alleen worden behandeld geologische onderwerpen in de ruimste beteekenis van het woord.

De eerste afl. van dl. I is onlangs (bij E. Ydo te Leiden) verschenen; met betrekking op Indië bevat ze twee twaalfdelingen, n.l. B. G. Escher, L'Éboulis néolithique de Tasikmalaja et le volcan Gununggong (Java); en: H. Gerth, Jungtertiäre Korallen von Nias, Java und Borneo. — Verder is er o.m. ingenomen een inhoudsopgave van alle verschenen delen der vorengenoemde gestaakte „Sammlungen”.

Comité Plaatwerk „Nederlandsch-Indië”.

De H.H. E. W. van den Berg, Dr. C. P. Gunning en A. Hamelberg te Amsterdam, hebben een comité gevormd, hetwelk zich ten doel stelt een plaatwerk uit te geven over Ned. Oost-Indië. Het wordt een in groot formaat royaal uitgevoerd boekwerk, met p.l.m. 360 prachtige foto's, begeleid van verklarende tekst. Aan het plaatwerk wordt toegevoegd een „Bijblad”, waarin de Oud-Gouv.-Gen.'s Van Limburg Stirum en van Limburg, benevens de Oud-Vice-Pres. v. d. Raad van Indië, Generaal Swart, hun meening hebben neergelegd omtrent de propaganda voor Indië in het moederland en elders. In hetzelfde bijblad zal de Oud-Gouv.-Gen. Rambonnet schrijven over de „padvindingswegen en Ned. Oost-Indië” en bovendien wordt er opgenomen een tot nu toe onbekend gebleven schrijven van Oud-Gouv.-Gen. van Heutsz, naar aanleiding van het overlijden van zijn voorganger Jhr. van der Meer.

Het werk, voorzien van een Inleiding van Z. E. Miller, H. Colijn, wordt in den handel gebracht (o.a. door W. P. van Stockum te 's-Gravenhage) tegen den prijs van f 5.— per ex. De netto-opbrengst dezer uitgave komt ten bate van het Jeugdwerk in Nederland.

Tijdschr. Kon. Ned. Aardr. Genootschap.

De Mei-af. artikel van de hr. J. C. Lamster over de aardrijkskundige namen in Nederlandsch-Indië, eene aangelegenheid die niet zonder reden stof tot opspraak oplevert. Door de weifelende houding der Regeering omtrent de toepassing der door haar ingestelde regels, gevolgd door een gedeeltelijke inwerking van een systeem waaraan men een weinig belang te verdienen, is op het gebied der schriftwijze van plaatsnamen inderdaad een grenzenloze verandering ontstaan, welke vooral haar nadeeligen invloed gelden bij het aardrijkskundig onderwijs in Indië, wel als in Holland.

De Mededeelingen van de Redactie met het betoog van de Mededeelingen bevat deze afl. nog een bericht, hetwelk we hier laten volgen; het zou ons zijn dat een onzer lezers de verlangde inlichting kan geven.

Muller of Müller.

Wie iemand zekerheid verschaffen, hoe de naam van Muller of Müller moet worden van den verdienstelijken reiziger A. A. de laar wien een gebergt in het binnenland van de G. G. is genoemd, en die, nu een eeuw geleden, terzake had behooren te doen voorlichten door een commissie van taalkundigen (niet taalgeleerden, maar ook taalgevoeligen; niet kenners van Javaansch en Madoereesch enz. alléén, maar ook van het Nederlandsch), in overleg met het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap.

Vakblad voor Biologen.

Het April-Nr. bevindt zich o.m. een uitvoerig verslag van het botanisch gedeelte der einde December geëindigde Midden-Borneo-expeditie. De hr. F. de Vries, die als botanicus aan deze expeditie was deelgenomen, heeft niet minder dan 4000 herbarium-

NIJMEGEN
 Effecten Coupons
 Verschaffen alle reisbiljetten voor het buitenland
 Assurantiën Brandkluis
Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

Piano's Orgels
C. A. J. VAN KALMTHOUT
 Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
 Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

G. F. A. DRIESSEN
 NIJMEGEN
GEEN STROOM REPARATIES
 BIJ
 NORMAAL ONDERHOUD
ROLSCHUIERS
 GOED en GOEDKOOP
 ALLE ONDERDEELEN VOORRADIG
 ALLE REPARATIËN

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR
 Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag na 12 uur gesloten
 Directeur: A. VAN BOXTEL.
 Correspondentschappen in vele plaatsen.
 Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58

X. X. Werkje...
 Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen. Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:
 Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksupzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.
 De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uw aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

ROTTERDAMSCH LLOYD
 Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 5000
 Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
 ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
 overstapting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL
 KUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
 draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

CIVIELE EN MILITAIRE
**INDISCHE
UITRUSTINGEN**

Witte Pakken f 9.50
en hooger 5090

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau
„NABA”
Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Het goedkoopste adres voor
Complete Meubeleeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen
Verzendingen naar geheel Neerland,
Oos- en West-Indië

5131

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

FOCKE & MEIJER
52 Zoogstraat
DEN HAAG

**PORSELEIN, KRISTAL,
AARDEWERK, HUISHOUD EN
KUNST**

Gratis verpakking voor Indië onder garantie

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar
kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte
Maandblad

**NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW**

Zoo niet, vraagt dan gratis proef-
nummer aan bij de Administratie
Prijzen per jaargang f 20.— te voldoen
in halfjaarlijkse termijnen van f 10.—
Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte
o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage,
Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer,
Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema,
Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof.
Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwen-
kamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de
Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a.,
benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

F. BARTELS,

Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

gen over munt- en geldmoeilijkheden op Curaçao vóór
honderd jaar.

Naar aanleiding van een artikel in de Dec.-afl. van
den hr. C. van Drimmelen, getiteld „De Neger en zijne
cultuurgeschiedenis, heeft de hr. C. K. Kesler de pen
opgenomen om zijne meening over de Surinaamsche
Negers te zeggen. Vooropstellende dat hij het met den
hr. v. Dr., dat elke poging om het vooroordeel van ras-
minderwaardigheid uit den weg te ruimen, toejuiching
verdient, luidt zijn oordeel over bedoeld ras nochtans
niet zeer gunstig. Uit zijn betoog nemen we één zin
over die dit voldoende illustreert. „De Afro-Amerikaan,
die nadenkt en de hand in eigen boezem steekt, (zal)
moeten zeggen: Voor mijn land en volk heb ik zoo goed
als niets gedaan; wat daar is, is, hoe gebrekkig dan
ook, gewrocht door blanken; ik critiseer, ik keur af,
maar ik bouw zoo goed als niets op. Wie dat doet, is
de Britsch-Indiër, dien ik als „koelie” veracht en be-
spot, wie leiding geeft en den weg aanwijst, is de
Europeaan, dien ik becritiseer, voor wiens gebreken
ik een open oog heb. Uit eigen kracht heb ik nog niets
tot stand gebracht, noch in Suriname, waar ik nog niet
de leiding in handen heb, noch op Haïti, waar ik die
gehad heb, doch de kracht en het zelfbedwang miste,
om haar te behouden.”

De hr. S. Kalf schrijft aan de hand van in het ar-
chief van de Portugesche gemeente te Amsterdam be-
rustende bescheiden, over de joden op het eiland Cu-
raçao.

De oud-voorzitter der Commissie van advies over de
herziening van het Surinaamsche Regeeringsreglement,
de hr. G. J. Staal, schrijft een beminnelijk wederwoord
naar aanleiding van de hoffelijke beschouwing van Mr.
O. E. G. Graaf van Limburg Stirum over de voorstel-
len van genoemde commissie in de Febr.-afl.

Een uitvoerige bibliografie ten besluite.

De Indische Mercur.

No. 18 (5 Mei '26). Fabriekmatige bereiding van
levulose (suiker) in de Vereenigde Staten van Ame-
rika, door Dr. H. C. Prinsen Geerlig. — La Mostra della
Silvicoltura” op de Milaneesche jaarbeurs 12—17 April
1926, door Ir. W. L. Utermark. — Jaaroverzicht van
den in- en uitvoer van Ned.-Indië gedurende het jaar
1924 (aankondiging). — Malangsch Proefstation. —
Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera
gedurende het vierde kwartaal van 1925. — Kultuur-
berichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële be-
richten en verslagen, zomede de overige wekelijksche
rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. In-
stituut geeft recente literatuur o.a. over de volgende
onderwerpen: Aetherische oliën, boschwezen, looistof-
fen, gommen, geneesmiddelen.

Officiële Luchtreisgids 1926.

Door de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij voor
Nederland en Koloniën is deze gids, welke een uit-
muntend, in handig formaat, samengesteld compen-
dium bevat van alles wat op de luchtvaart betrekking
heeft, uitgegeven. Onze Nederlandsche K. L. M. is, als
bekend, een der oudste luchtvaartverbindingen ter
wereld en heeft zich thans ontwikkeld tot een inter-
nationaal middelpunt der luchtvaart, daar de groote
wereldverbindingen over Amsterdam loopen. Zij, die
belangstellen in de luchtvaart — en hun aantal groeit
bij den dag — zullen dezen gids gaarne raadplegen.

Gedachten over de Inlandsche beweging in Neder-
landsch-Indië, door W. C. van der Meulen. (Weltevred-
den, Albrecht en Co.).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche
pers. No. 10, 3 April '26. (Weltevreden, Bureau voor
de Volkslectuur).

Bruikbaarheid en betekenis van enkele rente-theo-
riën voor de koloniale economie. Rede, uitgesproken
bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon
hoogleraar op 29 April 1926, door G. Gonggrijp.
(s-Gravenhage, „Adi-Poestaka”).

Die verdedigingstelsel aan die Kaap onder de Hol-
lands-Oosindische Kompanje (1652—1759), deur P. E.
Roux, M. A. Met kaarten. (Stellenbosch).

De kasgeldvoorziening van Nederlandsch-Indië, door
Dr. D. J. Hulshoff Pol Jr. (Econ.-Statistische Berich-
ten, 5 Mei '26).

Indisch communisme, door A. de B. (Democratie en
Vrije Arbeid, 8 Mei '26).

De geschiedenis van een revolutie op Java (Een

Firma W. H. DE RUITER

Wijnhandel - Gevestigd Anno 1893
Te Obrechtstraat 76 - DEN HAAG - Telef. 32581

Bekend en vertrouwd adres voor
GOEDE BELEGEN WIJNEN
PRIMA LIKEUREN EN GEDISTILLEERD
BIEREN EN BRONWATEREN

waar verhaal), door C. Vis-Janssen van Raay. (De
Verlofganger, 7 Mei '26).

Onze weermacht in Ned.-Indië in een toekomstige
pacific-conflict. Lezing, gehouden door den Luit.
zee 1e kl. C. E. L. Helfrich. (Marineblad, 41e jaargang,
afl. 2, Mei '26).

Suriname.

„De West” van 26 Maart meldt:
„In overleg met den minister van koloniën hoopt
Gouverneur 15 Mei a.s. per s.s. Prins der Nederlanden
naar Nederland te vertrekken, om 2 Augustus terug-
keeren in Suriname.

De reis geschiedt buiten bezwaar van den lande,
strekt uitsluitend ter bespreking van verschillende an-
gelegenheden betreffende de kolonie, die beter moni-
ling dan schriftelijk behandeld kunnen worden.
Gouverneur had omtrent deze zakenreeds gecon-
pondeerd met den afgetreden Minister van Koloniën
is thans de datum van zijn afreis bepaald in overleg
den nieuw opgetreden Minister Dr. Koningsberger.

„De Surinamer” van 28 Maart, hetzelfde bericht
meldende, teekent daarbij aan:

„Een unicum voorzeker in de Surinaamsche, wellicht
in de koloniale geschiedenis der heele wereld, is
dat Gouverneur van Heemstra de reis aanvaardt
sluitend ter bespreking van verschillende aangele-
heden betreffende de kolonie — dus een zuivere zaken-
reis in het belang der kolonie onderneemt — en niet
op kosten van den lande reist, zocals toch bilijk
doch op eigen kosten.

Voorwaar een navolgenswaardig voorbeeld in de
tijd van bezuiniging.”

Onzerzijds willen wij opmerken, dat de Nederlandsche
regering, hoe précair de toestand van den gulden
moge zijn, hierin niet had mogen berusten.

„De Surinamer” van 25 Maart schrijft:

„Vrijdag a.s. 26 Maart is het zestig jaar geleden,
hier de eerste Paters Redemptoristen voet aan
zetten. Op 12 December 1866 van Amsterdam verto-
ken, kwamen zij den dag daarna reeds aan te Ni-
diep, waar zij door tegenwind 69 dagen moesten
wachten aan boord van het zeilschip „De Jonge
waarmede de reis zou worden ondernomen. Mer-
pas gewijden bisschop, mgr. J. B. Swinkels, bevo-
zich op het schip de cerwarde paters J. B. van der
en J. van Rooy, benevens een broeder van mgr. fr.
Lambertus.

Na een reis, die voorspoedig was, bereikte het
op Maandag in de Goede Week 26 Maart 1866, des
dags twee uur de stad Paramaribo”....

„De West” van 3 April schrijft:

„Dezer dagen zijn de Resoluties uitgegaan, wa-
aan twee ondernemers concessie verleend wordt
de exploitatie van rozenhout in Suriname. Beide
nemen hebben daarbij verplichtingen aanvaard,
aanzienlijke voordelen kunnen opleveren voor de
niale kas. Zij betalen vier cent concessierecht per
tare en bovendien een retributie gelijk aan 10 per-
van de waarde der gewonnen olie. Dat vooral dit
een bron van belangrijke inkomsten kan worden voor
kolonie, wordt in „De West” uiteengezet:

Aan den heer J. H. Schloss is voor vijf jaren
cessie verleend tot exploitatie van rozenhout op
reinen, in totaal groot 65.000 H.A., waarvoor het
cessierecht (jaarlijks vooruit te betalen) bedra-
f 2600.

De concessionaris is verplicht om een minimum
ductie aan rozenolie te Albina of te Paramaribo
leveren, en wel in het eerste jaar 15.000 kilogram
het tweede 30.000 Kg.; in het derde 50.000 Kg.; in
vierde 75.000 Kg. en elk volgend jaar 300 Kg. rozen-
voor elke duizend hectaren in concessie.

De marktprijs van rozenolie bedraagt op dit oogen-
blik f 15 tot f 18 per kilogram. De ondernemer zal in
ten minste f 1.50 retributie per kilogram verkregen
duct hebben te betalen. Dit beteekent in het eerste
voor de koloniale kas een inkomst van f 22.500 en
vierde jaar een bate van f 112.500 van deze ééne
neming.

Deze retributie is verschuldigd, ook in geval
noemde hoeveelheden door den ondernemer niet
den geproduceerd.

Het gouvernement van Suriname heeft er natu-
belang bij, dat de rozenhout voorraden — waarv-

**Goed Adverteeren beteekent
grootere omzet;
dus meer winst**

P. VAN DEN BERGE
Bankastraat 4i Tel. 15587 's-Gravenhage
Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden,
Gaskachels, Tuin- en Gasslangen,
Lood- en Zinkwerker. 5239
Groote Reparatie-Inrichting

J. MOOIJMAN
SEGBROEKLAAN 2 - 's-GRAVENHAGE
Kruidenierswaren, Comestibles
en Vleeschwaren 5182
BEZORGING DOOR DE GE-
HEELE STAD ZONDER PRIJSVERHOOGING

Een goed en billijk adres

voor
prima Thee en Koffie

is 5162
Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a

's-Gravenhage Telefoon 12413

wezigheid in de Lawa-delta bij verschillende ge-
heden is aangetoond — in behoorlijke ontginning
orden genomen. Door het thans toegepast systeem (de
fing van een retributie die toeneemt evenredig aan
meerdere oppervlakte die in concessie wordt geno-
wordt voorkomen, dat terreinen noodeloos worden
gevraagd, met de bedoeling om derden uit te sluiten
de exploitatie. De ondernemer heeft voorkeurrecht
zijn terrein uit te breiden, zelfs tot een maximum
500.000 hectaren, doch moet dan retributie betalen
reden van een jaarlijksche productie van 300 kilo-
m rozenolie per duizend hectaren. Worden de com-
en waarop hem voorkeurrecht is verleend, door
eren aangevraagd, dan heeft de ondernemer drie
anden tijd om van zijn voorkeurrecht gebruik te
en.

en monopolie is uitgesloten. Te zelfder tijd is ook
essie verleend aan een ander ingezetene der kolonie,
heer R. J. Tjin A Djie van Albina. Hem is concessie
leend op een terrein van 25.000 H.A. gelegen ten
en van de Lawa.

et echte rozenhout wordt slechts bij uitzondering
grote complexen gevonden. De praktijk heeft uit-
ezen, dat de bosschen die deze houtsoort bevatten,
veld ongeveer tien ton rozenhout per hectare
en leveren. Het percentage rozenolie bedraagt onge-
een procent van het gewicht van het hout. Tien ton
hout leveren dus ongeveer 100 Kg. olie.

oot kapitaal wordt voor de exploitatie van rozen-
niet vereischt. Een installatie die acht ton hout
dag kan verwerken, kost ongeveer f 12.000. Het be-
is betrekkelijk eenvoudig. De boomen worden om-
et en het hout op bepaalde afmeting in de distilleer-
gebracht.

zien met veel belangstelling de ontwikkeling van
nieuwe boschindustrie in Suriname tegemoet."

lezen in „De West” van 6 April:

De Argosy van Demerara bevat een belangrijk be-
De schier eindeloze onderhandelingen omtrent
ervatting der Britsch-Indische immigratie, zijn
rijk met succes bekoord. De wederzijdsche rege-
zijn het eens geworden en het Parlement in
adië heeft de voorwaarden goedgekeurd waar-
rtaan vrije Britsch-Indische arbeiders zullen
gevoerd in Britsch Guyana.

offende overeenkomst bepaalt o.m., dat jaar-
honderd gezinnen (in totaal niet meer dan
personen) van Britsch-Indië zullen worden over-
cht naar Britsch Guyana. Het vervoer geschiedt
rekening van het Gouvernement van Demerara. De
granten zullen gevestigd worden op landerijen,
di doel uitgekozen door een kolonisatie-commissie.
annen perceelen van vijf akkers krijgen, die, onder
voorwaarden, na zeven jaren hun volstrekt eigen-
worden. Zij genieten vrije geneeskundige hulp.

immigranten komen zonder contract, doch zijn
werk aan te nemen, hetzij in vasten dienst, hetzij
hun eigen bedrijf.

acht de immigrant, na drie tot vijf jaar in Britsch
te hebben vertoefd, terug te keeren naar zijn
aan betaalt het Gouvernement van Demerara de
van zijn passage. Keert hij later terug, dan betaalt
nvernement slechts een kwart der passage. Na
ende jaar vervalt de verplichting om bij te dragen
retourpassage van den immigrant."

hetzelfde nummer van „De West” de beide vol-
berichten:

oentceit. Aan de algemeene industriemaat-
gevestigd te 's-Gravenhage en de Surinaamsche
landbouw en Handelmaatschappij, gevestigd te
bo is, voor den tijd van één jaar vergunning
tot het instellen van een onderzoek naar de
heid respectievelijk voor het bewerken van hout
de uitoefening van Landbouw, en voor de
op moderne en groote schaal, en wel aan
dit oogende op een terrein groot 222.000 H.A. gelegen
er zal in van de Corantijn en aan tweede genoemde
regen rrein vermoedelijk groot 230.000 H.A., gelegen
eerste die Boven-Nickerie en de Coppename."

anden. Met onverminderde hevigheid duren de
anden in verschillende deelen der kolonie voort.
Beneden Saramacca woedt het vuur zoowel aan
ant als in het achterland aan den kant van
en. Dit station zelf werd op een gegeven oogen-
stig bedreigd. De verschillende plantages in die
noosten maatregelen nemen om het vuur uit hun

beplantingen te houden. Op enkele ondernemingen werd
nochtans schade aangericht, terwijl ook tal van gronden
van kleine landbouwers meer of minder geleden hebben."

„De West” van 13 April schrijft:

„Terwijl aan de kust de droogte nog hoogtij viert,
komen er uit het binnenland berichten van zwaren
regenval op enkele punten. Op Kabelstation is in den
nacht van Zondag op Maandag een echte tropische
regenbui gevallen. De regenmeter wees 80 millimeter
aan. De waterstand in de rivier, die te voren 30 centi-
meter bedroeg, was vanmorgen 80 centimeter. Ook in de
buurt van de Grankreek zou het flink geregend hebben."

„In „De West” van 16 April, het laatst ontvangen
nummer, lezen wij:

„Berichten van regens in het Zuiden — vooral de
stortbui van 80 m.M. op Kabelstation — deden deze week
de hoop herleven, dat de droogte ten einde liep. Aard-
rijkskundig toch is het een bekend verschijnsel, dat de
bosschen het eerst de regens aantrekken, zoodat het nor-
maal scheen dat de verlossing zou komen uit het Zuiden.

Ten spijt van alle verwachtingen is het tot heden ge-
bleven bij plaatselijke buitjes en duurt als geheel de
droogte met onverminderde hevigheid voort.

De waterstand bij Kabelstation — die na de zware bui
gestegen was van 30 tot 80 centimeter — was heden-
morgen weder gedaald tot 50 centimeter."

In hetzelfde nummer van „De West” lezen wij dat de
boring voor Artesisch water — op initiatief van den
heer L. H. Wix, balata-industrieel — in Nickerie ge-
slaagd is.

Op 15 April zijn per koloniaal stoomschip Koningin
Wilhelmina de kapitein ter zee Kremer, dr. D. S. Fernan-
des, de geneesheer Faverey en de opnemer Kuiperbak
naar Nickerie vertrokken. Zij zullen vandaar de Corantijn
opvaren en vervolgens de Lucie-rivier, om zich aan te
sluiten bij het gedeelte der Wilhelmina-expeditie, dat
onder leiding van dr. Stahel via de Boven Suriname
naar het Wilhelmina-gebergte vertrok. Wanneer de ver-
eeniging heeft plaats gehad, keert de heer Faverey terug.
De Gouverneur en verschillende autoriteiten deden de
leden der expeditie uitgeleide.

Bij de periodieke verkiezing van leden der Koloniale
Staten zijn gekozen de heeren: H. G. Brandon met 445
stemmen, Mr. P. A. A. Bucaille met 390 stemmen, F. P.
Schuitemaker met 433 stemmen en E. Snellen met 355
stemmen.

Curaçao.

De begroting voor 1926.

In haar zitting van 29 April l.l. heeft de Tweede
Kamer deze begroting zonder hoofdelijke stemming
aangenomen. De heer IJzerman heeft aangetoond de
fouten van de bezuinigingspolitiek der laatste jaren,
die zich nu gaan wreken. Hij sprak over de inkomsten-
belasting, het droogdok, de watervoorziening, de be-
venwindsche eilanden. De heer Van Vuuren besprak
de onderwijsgelijksstelling en de Cubaansche emigran-
ten. De mislukking van de vorige poging om die lieden
naar Curaçao te zenden, weet dit kamerlid hieraan,
dat niet „een stoomschip en op dat stoomschip een
autoriteit, die zijn zedelijk gezag in dien zin kan doen
gelden, dat men op onze menschen geen dwang kan doen
uitoefenen, die hen tot blijven beweegt”, gezonden
had, en vroeg den minister dit alsnog te doen. De
minister beloofde „dit denkbeeld telegrafisch aan het
oordeel van den gouverneur te onderwerpen."

De Curaçaosche Handelmaatschappij.

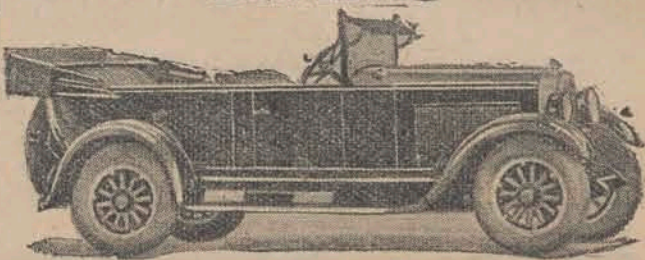
Aan het jaarverslag over 1925 ontleenen wij het
volgende:

„De zaken zoowel van onze bijkantoren als van het
hoofdkantoor wierpen over het algemeen bevredigende
resultaten af en de omzet nam in verschillende takken
van handel niet onbetekenend toe.

Met voldoening constateeren wij den economischen
opbloei van de kolonie Curaçao. De tegenwoordige be-
teekenis van de Curaçaosche haven moge blijken uit
de scheepvaarbeweging in 1925, toen er 2129 stoom-
schepen met een totaal-capaciteit van 18.746.137 ton
aankwamen. Uiteraard ondervindt ons aldaar gevestigde
bedrijf daarvan den voordeelligen invloed, wat te meer

Garage A. VERSEVELDT

Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen
en Motorrijwielen

STALLING

BENOODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

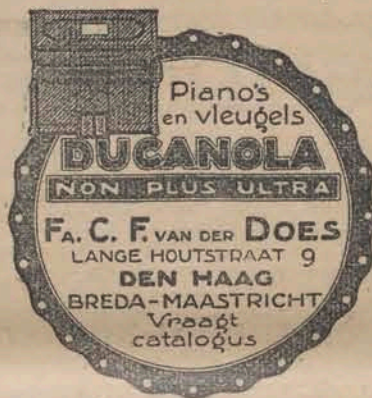
**Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER**

Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen

in Japonnen, Blouses, Rokken,
Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zen-
dingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

F. A. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
BRED-A-MAASTRICHT
Vraagt
catalogus

**P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI**

MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met
goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die
van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
S (N. Rott. Cr.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

ROESTBAAR STAAL

Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
et door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
noodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen 5043

**Het Ideaal voor de Tropen
WERIE'S STAALWARENHANDEL**

ged. Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
Statutaire Reserve 20,536,861.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten

Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Berydt
Gazelle
Geen beter Hollandsch rijwiel
J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

Wanneer U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31299 en 35290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseringen
Handelsinformatie
Remboours- en
Document.-Crediet

verheugend is, daar het hier, naar het zich laat aanzien, een verbetering van duurzamen aard betreft.

In Suriname, Venezuela en Columbia waren de omstandigheden voor onze verschillende afdelingen niet ongunstig. Immers gedurende een groot deel van het jaar brachten de tropische producten, bij goeden oogst, behoorlijke prijzen op, wat de koop- en betaalkracht der betrokken gebieden ten goede kwam.

De Kon. West-Indische Maildienst.

Het jaarverslag over 1925 deelt mee, dat het nieuwe schip voor de Colonlijn, *Simon Bolivar*, ± 7800 ton bruto groot zal zijn, en in het begin van 1927 moet worden opgeleverd. Het wordt gebouwd door de Rotterdamse Droogdokmaatschappij.

Rekening 1925.

In 1925 hebben de middelen zeer ruim gevloeid; zij brachten ruim f 700.000.— meer op dan de raming. Deze meerdere opbrengst is voornamelijk het gevolg van de hogere opbrengst der middelen invoerrechten en accijns op gedistilleerd voor de Benedenwindsche Eilanden en de inkomsten wegens vergoedingen voor dienstverlening bij den in-, uit- en doorvoer van goederen, opbrengsten van de posten en wegens loodsgelden, terwijl voor ongeveer f 150.000.— aan toevallige baten en uit middelen van wisselvalligen aard meer ontvangen werd. Het voorloopig tekort over 1925 bedraagt f 20634.—

Dat 1925 niet evenals 1924 een overschot liet, kan worden toegeschreven aan het feit, dat verschillende nog al belangrijke werken, door de late afkondiging der begroting van 1924, niet dan in de tweede helft van dat jaar ter hand konden worden genomen, waardoor eenige dier werken hetzij in 1925 beëindigd of in den loop van het afgelopen jaar werden uitgevoerd.

Als gevolg hiervan werden de uitgaven voor 1925 opgevoerd. Ware dat niet het geval geweest, de dienst 1925 zou evenals in 1924 met een gering batig saldo gesloten zijn, niettegenstaande aan de ambtenaren ter bestrijding van de toenemende duurte, van 1 Mei 1925 af duurtelooslag moest worden toegekend, terwijl meerdere werken, die geen uitstel gedoogden en waarvoor geen kredieten waren toegestaan, toch nog uitgevoerd werden. Bovendien is bij het vaststellen der uitgaven, gedaan of nog te doen voor 1925 zooveel mogelijk rekening gehouden met bedragen, die nog vermoedelijk in Nederland uitgegeven zullen moeten worden, zoodat verwacht kan worden, dat het nadeelig verschil niet veel hooger worden zal.

Aldus lezen wij in de Memorie van toelichting bij de begroting over 1927.

Voor dat jaar worden de gewone ontvangsten geraamd op f 2.697.650.—; de uitgaven op f 4.076.931.—, zoodat een tekort begroot is van f 1.379.281.—, dat de gouverneur voor f 900.000.— door leening voor de watervoorziening en de haven dekken wil.

Geschiedkundige Sprokkelingen.

De Joden op het eiland Curaçao.

S. Kalff heeft in de laatste aflevering van de *West-Indische Gids* een bijdrage geleverd over dit onderwerp. Men vindt er van alles in. De 19de eeuw is al te stiefmoederlijk behandeld, en is toch als het 't kortst achter ons liggende, niet het minst belangrijke tijdvak. Zoo had er in dit tijdvak een twist plaats in de kerkelijke gemeente, die jaren duurde, en evenals zoovele andere, zijn aanleiding vond in een kleinigheid, die vermeende ongeschiktheid van den voorzanger. Velen scheidden zich af van de kerk, maar de gouverneur Candz'laar, doortrokken van de denkbeelden van dien tijd, verklaarde, dat er maar één Joodsche gemeente kon zijn, en dat die zich daaraan onttrokken, dus ook afstand van de Joodsche ritus moesten doen. Dat was de meesten te machtig, maar drie der afgescheidenen hielden vol en schreven den volgenden brief:

„Bijaldien geen andere middel zig opdoet om bevrijd te zijn en geen der hoegenaamd connectie met de Regenten van de Joodsche Kerk *Mikwe Israel* te hebben dan afstand van onze Religie te doen, hebben wij raadzaam geoordeeld na rijpe deliberatie deze geschrift in handen van den WelEd. Gestr. Heer Raad Fiscaal te stellen, waarbij wij verklaren afstand te doen van de Mosaische Wet in welke wij opgevoed zijn geweest.

De publicatie gedagtekend 171 July 11., noopt ons deze stap te ondernemen, en wenshende ons te ontslaan van de Lighaam der Joodsche Regenten, danken den Heere, dat in de tegenswoordige verligte Eeuw een yder na zyn best geweten en met een zuiver gemoed den Almogende kunnen aanbidden, zulcs zullen wy als

Eerlyk Liedertjelyk opvolgen, en ons altoos gelijkelijk wij tot heden gedaan hebben, Overtuyt 't Algemeen van onze zuivere gemoed en goede vanigheden.

Wy gelooven voldaan te hebben aan den In der gemelde Publicatie en zullen altoos als deugd en brave Burgers, de orders en bevelen van onze nauwkeurig opvolgen, dog, konde wy als Joden vryd zyn van ons te onderwerpen aan de Jood Kerkenraad, zonder afstand van onze Religie te zouden wy gewis deze Stap niet genomen hebben.

Curaçao den 14 Augustus 1821:

A. I. Lobo.
David Cohen Her
Is. Calvo.”

Uit den Verren Vreemde.

Naar de Noordpool.

Toen wij, voor het nr. van de vorige week een schreven van de moeilijkheden, die G. H. Wilks overwinnen heeft gehad om de basis te Point Barrow in te richten voor zijn vliegtocht over de ijspool, het luchtschip „Norge” nog aan den meermars Gatsjina bij Leningrad. Den dag, waarop dat nitscheen, doorkliefde de „Norge” echter den afstand Vadso (N. O. Finmarken), laatste stations voor reis naar Spitsbergen, en den 7en Mei is hij bij Koningsbaai (Spitsbergen) aangekomen, zoodat de N.-P. neming van Amundsen-Ellsworth nu ook in vol tualiteit kwam te staan.

Maar intusschen was de Amerikaan R. G. Byrd van het marinewezen te Washington, ook in Spitsbergen aangekomen. Over zijn voorbereidingen was nauwernood iets vernomen. En nu heeft deze, vande aankomst van de Norge, het er op gewaagd om Fokker naar de N. P. te vliegen, en dit is hem vlucht van 15½ uur gelukt, in gezelschap van F. de Maart te starten, waardoor hij Amundsen voor zijn; wij weten dat het oponthoud er toe heeft, dat zij nu te gelijk zoovast gereed stonden in Point Barrow, de ander in Spitsbergen, de N.-P. stuiverij te verwisselen. Zij zullen nu wel niet opgeven, maar de aardigheid is het succes van Byrd-Bennett, toch voor een deel af.

Amundsen en Ellsworth hebben de luchtreis de „Norge” niet meegemaakt. Zij zijn per schip Koningsbaai gegaan, om daar de basis voor de neming in te richten. Den 25 Maart bracht daar een schip tal van benodigdheden en voorraden. Er werden hangars en een meermast opgericht. Amundsen en Ellsworth zijn er sedert 22 April.

De ondervinding ten vorige jare, door de haftige ontdekkingsreizigers opgedaan, bij hun tocht tot nabij de N.-P., is hun in menig opzich leering geworden, en brengt er hen toe, voor de we onderneming alles nauwgezet voor te bereiden. De afstand van Spitsbergen tot de N.-P. is 600 len, van de N.-P. tot P. Barrow 1200.

De „Norge”, het half-stijve luchtschip, is gebouwd en heeft den Italiaanschen kolonel No gezagvoerder. Bij het vertrek uit Rome speelde solini natuurlijk een rol. Het vloog van 10—1 van Rome naar Pulham in Engeland. Vandaar te het, via Oslo, Leningrad, of Petrograd, of St. burg. In verband met berichten over vertrag de werkzaamheden te Koningsbaai en met de 1 Mei-feesten, alsmede met de weergesteldheid vond het vertrek eerst den 5 en Mei plaats.

Toen werd Vadso bereikt, vanwaar de tocht de N. IJszee naar Spitsbergen, den 7en Mei werd gebracht.

Daar Amundsen en Wilks vooruit gezegd dat de ontoegankelijke IJspool, meer dan de phische N.P., doel van hun tocht is, kunnen schitterende vlucht van Byrd als een verkennings schouwen.

De P. C. Hooft vertrekt op 31 Augustus

In het „Kol. Wkbl.” van 8 tot 15 April ma gewag van het brand-ongeval, dat de P. C. troffen heeft te Saint Nazaire, waar dit nieu voor de St.-Mij. „Nederland” is gebouwd. bestond toen of deze mailboot op tijd zou worden geleverd. De redactie ontving nu volgend geruststellend bericht:

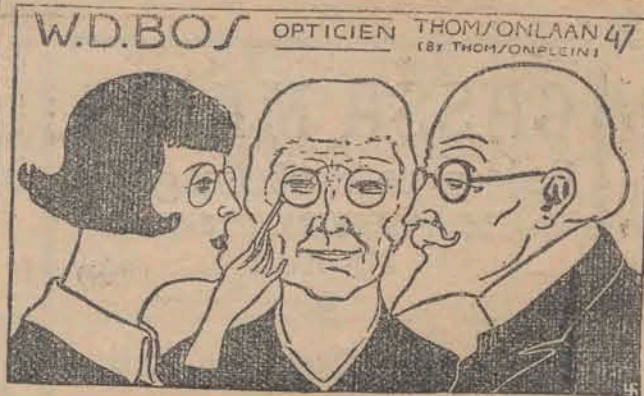
„Aangenaam is het ons U thans te kunnen

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boek
Stille Veerkade 24 's-Grav
Telefoon 16110

Opleiding voor het M.O. Examen en
het Examen Privaat-Doctent
(Genootschap voor Practisch Handelso

**KOEK, BANKET, CHOCOLADE
EN SUIKERWERKEN**
W. TEMPELMAN
FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 6185

Coiffure - Manicure - Massage
Permanent Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
5071 „MAISON MIGNY“
KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

W.D. BOS OPTICIEN THOM/ONLAAN 47
(87 THOM/ONPLEIN)

**BRIEVENBUS -
PRULLEMAND**

Dit is vaak de weg, die uw reclame-
drukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

**BRIEVENBUS-
HUISKAMER
OF KANTOOR**

de oplevering van het nieuwe schip op een zoo-
nig tijdstip zal plaats hebben, dat het vertrek van
Amsterdam definitief bepaald blijft op 31 Augustus
a.s.

zijn erkentelijk voor de aan onze berichten door
„Nederland“ geschonken aandacht en wij ver-
zoeken ons met haar over het gunstige verloop der

onbescheiden ook te herinneren aan hetgeen
„La Dépêche Coloniale“ van 3 April over-
betreffende de voorgenomen bestelling van een
motorschip, de „Christiaan Huygens“, die
toegedacht zou zijn geweest aan de werven
de Loire, welk voornemen echter niet tot verwe-
zou zijn gekomen, door het „veto gouverne-
anglais“. Wij veroorloofden ons hierbij een
tekening, daar 't noodig voorkomt de verdenking
heffen, als zou de Mij. „Nederland“ staan onder
„veto“.

onderhandelingen met Abd el krim zijn mislukt,
een groot offensief is ingezet.

evenmin als de Volkenbonds-vredesapostel de Jou-
in Syrië door overreding en geparlementeerde
toe tot de overtuiging heeft weten te brengen dat
hij beter en wijzer kunnen doen dan zich aan de
ing van Frankrijk te onderwerpen, en evenzeer als
ateur daar een groote troepenmacht in actie
moeten laten zetten om door de kanonnentaal te
men te bereiken, wat hij zich tot doel gesteld
evenzoo ziet de resident-generaal Sleg, in Ma-
zich teleurgesteld in zijn verwachting door on-
delen met de Rifijnen deze tot onderwerping
het Fransch-Spaansche gezag te brengen, en even-
wel hij zich verplicht tot een groot offensief over
aan, van een gecombineerd Fransch-Spaansche
macht.

verloop der onderhandelingen met de gezanten
el krim en van de Rifstammen geweest over-
sting hetgeen wij hier als onze verwachting uit-
en, wij moeten andermaal de overtuiging uitdruk-
dat men zich weer met illusies blijde maakt, die
verwezenlijking zullen gaan. Snel voorwaarts-
dat zal wel gaan. Stammen in onderwerping
men, dat zal men ook verwezenlijkt zien. Maar
men al herhaaldelijk bereikt, vele bevelheb-
in er lauweren mee gepikt. Maar elke illusie
de manier in korten tijd iets te bereiken van
aard en van blijvende beteekenis is ijdel.
zullen honderden menschenlevens, millioenen
geofferd worden, om ten slotte niet meer van
de waarde behaald te hebben dan bij alle vorige
heden 't geval is geweest. Wij hebben hierover
zoo vaak onze meening gezegd, dat wij zo maar
meer zullen herhalen. Over een 3- à 4-tal maan-
tellen wij er echter weer op hebben te wijzen dat
te offensief de bevrediging van Marokko niets
heeft gebracht en zullen wij hebben te her-
dat slechts één stelsel bruikbaar is, dat is het
vtautey; geleidelijk vermeesteren, stelselmatig
bestuur brengen, geduldig, streng en eerlijk het
sch bestuurt opvoeden. Het Fransche en het
che ongeduld willen niet gelooven, kunnen niet
dat deze weg de kortste is; dat weet Abd el
k; hij gunt daarom gerust nu en dan een over-
aan zijn vijanden, die zich dan weer verhe-
renwijl hij in zijn vuist lacht.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling 's-Gravenhage.

Maandelijkse Algemeene Vergadering van de Ver-
„Oost en West“, afdeling 's-Gravenhage, zal
hebben op Zaterdag 22 Mei 1926, des namiddags
ur, in het Gebouw Heulstraat 17.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

GEDEN wordt beleeft doch dringend verzocht,
bij adresverandering hiervan ten
mededeeling te doen: in Nederland aan den
Ministère der Vereeniging, Heulstraat 17, Den
Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den
K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

WANNEER
in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan
Stoffeeren en Meubilleeren door
FLICK - Scheveningen
Neptunusstraat 148 - Telef. 53568 5196

Mededeelingen.

Van het Hoofdbestuur:

NOTULEN DER HOOFDBESTUURSVERGADERING
gehouden op Zaterdag 17 April 1926, des nam. ten
2 we, in het gebouw der Vereeniging, Heulstr. 17,
Den Haag (voorloopig goedgekeurd in de ver-
gadering van het Dagelijksch Bestuur op
5 Mei 1926).

Aanwezig de H.H. R. Zuyderhoff, wd. Voorzitter, F.
van Peski en F. H. A. van der Brugh, Secret.-Penning-
meester, leden van het Dagelijksch Bestuur, voorts de
heeren J. A. van Hamel (Leiden), F. E. Luitjes (Nij-
megen), Z. G. Ph. Marcella (Rotterdam), J. C. Baars
(Apeldoorn), J. Franke (Groningen), E. Roodhuyzen
(Apeldoorn), Mr. J. Huges (Arnhem) en W. C. Clase-
ner (Amsterdam, vereeniging Suriname).

Afwezig met kennisgeving: Mevr. de Douair, Jhr.
W. C. Clifford Kocq van Breugel-Roclofs (Breda), de
H.H. Dr. H. H. Zeijlstra Fzn. (Deventer), G. C. van den
Wall Bake (Amsterdam), H. F. Wagenaar Reisiser
(Haarlem) en H. Somermeijer (Utrecht).

De voorzitter opent op het aangegeven uur de ver-
gadering met het uitspreken van de volgende rede:

„Mochten wij nog op de vorige Hoofdbestuursverga-
dering te Utrecht ons verheugen de voorzitter de Vere-
eeniging, de Hr. Mr. W. Sonneveld in ons midden te
zien, zijne bezielende leiding waar te nemen en zijn
opgewekt woord te hooren, thans is hij van ons heen-
gegaan en gevoelen wij allen diep dit verlies. Met eere
heeft Mr. Sonneveld alle openbare functiën in zijn
leven bekleed, zoo ook het voorzitterschap der Vereeni-
ging Oost en West, namens welker Hoofdbestuur ik
bij de plechtige uitvaart op Westerveld de droevige
taak vervulde zijne nagedachtenis te huldigen. Ik heb
daar de verklaring kunnen afleggen dat Mr. Sonneveld
de Vereeniging door zeer moeilijke omstandigheden
heeft heengeholpen, waarvoor hij haar blijvend aan
zich heeft verplicht. Ik gevoel behoefte dit nog eens
in uw midden te herhalen en houd mij overtuigd dat
gij allen in deze hulde aan onzen overleden voorzitter
deelneemt.“

De Voorzitter heet thans de nieuwe Hoofdbestuur-
leden welkom, t. w. de heer Mr. J. Huges, Voorzitter
der afdeling Arnhem en de heer W. C. Clasener, Sec-
retaris der Vereeniging Suriname, wenscht hen bei-
den geluk met hunne benoeming en spreekt de hoop
uit dat deze beide Heeren aangenaam en vruchtbaar
werkzaam zullen mogen zijn. Aan dezen welkomstgroet
verbindt de Voorzitter een woord van dank aan het
wegens gezondheidsredenen tusschentijds uitgetreden
H.B.lid voor Arnhem, den heer H. J. M. Baumann, met
wien het Hoofdbestuur een tiental jaren mocht samen-
werken en wiens kalm en bezadigd woord op de ver-
gaderingen menigmaal zulk een goeden invloed heeft
gehad.

Daarna heeft voorlezing plaats van de ingekomen
stukken. Deze behelzen kennisgevingen van verhinde-
ring tot het bijwonen dezer vergadering door de leden
in den aanhef genoemd; het desbetreffend schrijven
van Mevrouw Clifford (Breda) bevat bovendien een
aanbeveling van den heer Zuyderhoff voor de open
gekomen plaats van Voorzitter van de Vereeniging Oost
en West. Twee brieven, onderscheidenlijk van de
Hoofdbestuurleden van den Wall Bake en Zeijlstra,
mede behelzende bijzondere onderwerpen, zullen later
bij punt 5 der Agenda in behandeling worden genomen.

Van de lezing der notulen wordt afgezien, daar deze
ondersteld worden bekend te zijn. De Voorzitter merkt
hierbij op, dat kort na het optreden van den vorigen
Minister van Koloniën, de heer Mr. Sonneveld verge-
zeld van den heer v. d. Brugh hunne opwachting bij
dien bewindsman hebben gemaakt en dat de nieuw
opgetreden Minister, de heer Koningsberger, een oud
vriend van Oost en West, bij de aanvaarding van zijn
ambt dezerzijds geluk gewenscht is, waarvoor Z.E. on-
langs bij diens bezoek aan de filmvertooning „Dwars
door Sumatra“ den wd. Voorzitter persoonlijk heeft
bedankt.

Aan de orde is Punt 3 der Agenda: Jaarverslag, Reke-
ning en Verantwoording, enz. Ook van deze bescheiden
wordt een herhaalde kennisneming overbodig geacht,
wenshende de Voorzitter dan te volstaan met voor-
lezing van het rapport der Verificatie-commissie, naar
aanleiding waarvan hij den Secr.-Penningm., onder in-
stemming der vergadering, dank zegt voor hetgeen door
dezen ook in dit opzicht voor de Vereeniging is ge-
daan. De Secr.-Penningm. betuigt hiervoor wederke-
rig den Voorzitter en den vergaderden zijne erkentelijk-
heid.

Tegenwoordig vindt men zoóveel druk-
werk in de bus, dat het aankijken niet
waard is, dat telkens het heele zaakje
dadelijk weggegooid wordt. Uw druk-
kosten, bezorgloon of porto, alles is dan
óók weggegooid!

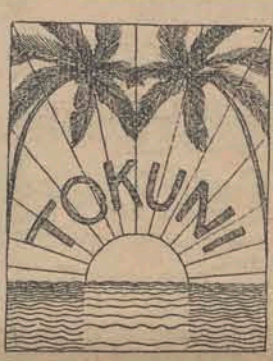
Waarom dan geen reclamedrukwerk rond-
gezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid
opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt?
Zulk drukwerk krijgt U niet van knoei-
drukkerijtjes en evenmin van Multiplies-
tors, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

UTRECHT.

„DE STAD UTRECHT“
OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt. 5068

Glas, Porselein en Aardewerk
GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
„GARANTIE VOOR BREUK.“

**Beteekent: Toezicht Op Kin-
deren Uit Nederlandsch Indië.**

TOKUNI zoekt voor kinderen uit
Indië een geschikt gezin in Hol-
land, is een financieele tusschen-
schakel tusschen de ouders in
Indië en de pleegouders in Hol-
land, controleert het gezin en
het Kind, zorgt voor het kind,
ook in de vacaties, houdt ge-
regeld briefwisseling met de
ouders in Indië en staat de pleeg-
ouders bij in alle ernstige ge-
vallen, het kind betreffende.
Haar vertegenwoordigers in In-
dië worden telegrafisch op de

hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het
kind betreffende.

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers
Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Wel-
tevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr.
J. G. J. A. Maas, Medan, Fred. Oudschans Dentz, Paramaribo, Suri-
name, J. H. Perret Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Direc-
teur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZAND-
BERGEN“ te Amersfoort. 5062

ZANDBERGEN.

Instelling tot opvoeding door middel van gezins-
verpleging van kinderen zonder onderscheid van
leeftijd, stand en gezindte, die het ouderlijk
huis moeten missen.

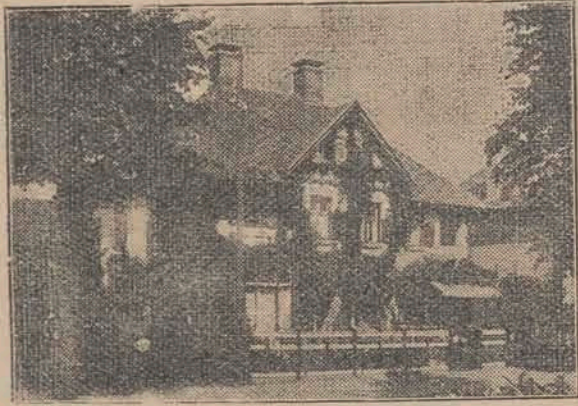
Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaat-
schap (f 5.- p. j.) of als begunstiger (f 2.- p. j.) 5062

DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG 5193

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

Villa „WELKOM” — Hilversum
 Sumatralaan 15-17 - Telef. 1384

No. 15 is vanaf 15 Juli tot 1 Sept. gemeubeld, compleet te huur, Suite, Uitbouw, vier Slaapkamers, Keuken, Kelder. Te bevragen bij Zuster C. C. OBENHUIJSEN, Sumatralaan 17, Hilversum. 5173

Het soliedst adres
 voor Electriche benodigdheden
 en Installeeren van electriche
 geleidingen, is

M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5169

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsheid geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij.”
 Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”
 Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPSALON
 MASSAGE - MANICURE - PEDIURE 5233

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

PAUL VAN BOHEEMEN
 KUNSTHANDEL
 TASMANSTRAAT 114 :: DEN HAAG.

Enorme voorraad Schilderstukken van bekende Meesters. Encadrements, Restaureeren, Agent :: van de Lijstenfabriek KRISTAN, Berlin. :: EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË.
 UITSLUITEND: TASMANSTRAAT 114, TELEF. 3-2685

Punt 4. Bepalen plaats Algemeene Vergadering 1926 en vaststelling datums.

Bij dit punt, dat reeds ter vorige H.B.-vergadering ter sprake gekomen is, zou de Voorzitter gaarne het woord wenschen te geven aan den heer Roodhuijzen, Voorzitter der weliswaar jonge, maar zoo flinke afdeling onzer Vereeniging. Deze zegt dat hij inderdaad op de vorige vergadering daarvoor spontaan den zetel zijner afdeling heeft genoemd, ofschoon dienaangaande in het Bestuur van Amersfoort nog geen definitieve besprekingen gehouden waren. Evenwel wil hij verklaren dat, vooral nu het H.B. er prijs op stelt in Amersfoort te vergaderen, zijn Bestuur zich thans gaarne met het plan vereenigt. Ook de datum van 5 Juni komt spr. wel geschikt voor. Voor nader te houden overleg door het afdelingsbestuur met het Dagel. Bestuur der Vereeniging houdt spr. zich overigens aanbevelen. Conform besloten, zullende nog nader overleg omtrent de uitvoering geschieden.

Punt 5. Mededeelingen.

In de eerste plaats wenscht de Voorzitter de oprichting eener afdeling in Twente ter sprake te brengen en noodigt hij den Secretaris uit de voorgeschiedenis van dit plan mede te deelen. Deze voldoet hieraan en eindigt met de voorlezing van een brief van 17 Maart van den heer W. Stork te Hengelo, meldende dat diens pogingen tot oprichting eener afdeling in Twente tot geen resultaat geleid hebben. In tegenstelling hiermede is juist gisteren, 16 April, een „expresse” ingekomen van den heer v. d. Wall Bake, te Amsterdam, die in deze welwillend intermediair verleend had, meldende dat hij zoo juist van den heer C. Stork persoonlijk vernomen had dat deze alsnog geslaagd was in de stichting eener afdeling in Twente, met vooralsnog 6 leden (minstens 10 leden zijn volgens de voorschriften noodig).

De heer Baars acht het thans den besten weg om na de groote vacantie een openbare vergadering in Twente te beleggen, om te trachten aan die kern van 6 personen uitbreiding te geven en aldus een afdeling tot stand te brengen. Dit denkbeeld vindt instemming bij de vergadering. De hr. Baars voegt hieraan toe den Secretaris nog enkele namen, in dit verband, te zullen opgeven.

Bijaldien de Secretaris der Vereeniging aan den heer v. d. Wall Bake nog gevraagd had om, daar hij verhindert was deze vergadering bij te wonen, een plaatsvervanger uit het bestuur der afdeling Amsterdam af te vaardigen, zooals indertijd op een H.B.-vergadering besloten was, op welke vraag nog nader zal worden teruggekomen, bepleit de heer van Peski met nadruk de naleving van dit besluit door de Hoofdbestuurleden, omdat men anders steeds met een onvolttalig H.B. vergadert. De Voorzitter en de Secretaris sluiten zich bij dit betoog aan, zullende de laatste over deze aangelegenheid een rondschrijven doen uitgaan.

Nadat de mededeeling van den Voorzitter, dat het Bestuur gemeend heeft den hier vertoevend Indische prins een diner te hebben moeten aanbieden, met instemming was vernomen, leidt hij thans de bespreking in over het Indische Huis, met verwijzing naar het in October l.l. verschenen opstel van den heer M. J. Lusink in het Koloniaal Weekblad.

De heer Mr. J. Huges zegt dat hij den heer Lusink kent als een degelijk bezadigd man. De Voorzitter vervolgt, dat in het plan-Lusink zeker wat goeds zit; een poging om te centraliseeren in een tijd dat vereenigingen en bonden, groote en kleine, als uit den grond oprijzen, verdient om die reden overweging en het was dan ook daarom dat, toen men zich tot Oost en West om steun wendde, het Dagelijksch Bestuur gemeend heeft dien te moeten verlenen in den vorm waarop dit kon geschieden, door de benoeming n.l. van een commissie, door Mr. Sonneveld nog geïnstalleerd, welke ten doel had te onderzoeken of en in hoeverre het plan levensvatbaar is. Thans is er een schrijven ingekomen van den heer Zeijlstra, ons mede-hoofdbestuurlid uit Deventer, die, tot z'n leedwezen, deze vergadering niet kon bijwonen, maar die er prijs op stelde zijne meening kenbaar te maken omtrent die plannen voor de stichting van een Indisch Huis. Met verwijzing dan in dat schrijven naar de droevige ervaring in gelijksoortig geval opgedaan met het Imperial Institute te Londen, meent hij, in verband met het eventueel geldelijk risico en de moreele verplichtingen voor een minder kapitaalkrachtig lichaam als Oost en West, dat men die plannen stop zet en dat het reeds thans noodzakelijk is dat de twee leden van het Dagelijksch Bestuur, die qualitatata qua in die voorloopige commissie zitting hebben, zich daaruit terugtrek-

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
 Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35

IJzerwaren, Gereedschappen
 voor Vaklieden - Amateurs
 Verzending naar de Tropen onder garan

ken. De heer Zeijlstra zal gaarne de meening van H.B. dienaangaande vernemen. De Voorzitter houdt dat het principieel standpunt van het Dagelijksch Bestuur — afgezien van de persoonlijke opinie leden omtrent de uitvoerbaarheid van het plan, dat Oost en West het streven in die richting, danig, niet meende te mogen tegengaan, maar initiatief een kans moest geven, waartoe men wilde werken door de benoeming eener commissie. Hij echter de uitdrukkelijke verzekering dat van werking door Oost en West aan de uitvoering eventueel plan geen sprake zal zijn zonder de Hoofdbestuur met kennis van zaken daarover kunnen oordeelen en de Algemeene Vergadering goedkeuring daaraan heeft gehecht. Voor de beschouwingen verleent hij thans het woord aan den heer van Peski, voorzitter der Commissie.

Deze deelt dan mede, dat het voorloopig Comitaak aldus heeft opgevat, dat men het plan-Lusink alle kanten wilde bezien, in de eerste plaats financieele consequenties. Spr. wil deze geleet gaarne benutten voor de mededeeling, dat het der Vereeniging Oost en West nimmer een plan voorleggen dat te duur of zelfs maar duur is en dat niets tot stand zal komen, indien niet van te vaststaat dat geldelijke verliezen uitgesloten zijn.

De heer Marcella ziet in het instellen der commissie en het daarin zitting nemen van 2 leden van het dagelijksch Bestuur geen kwaad.

De heer v. Hamel wil niet verheelen dat ook uitvoerbaarheid van het plan sterk betwijfeld. ding der benoemde leden uit het comité acht hij wel niet noodig, indien maar niet in principe aangenomen dat het Indisch Huis tot stand moet worden bekend gemaakt — vereenigt zich de ring, terwijl de Voorzitter ten slotte nog de mening doet, dat uit de publicering van het plan reeds dit voordeel is getrokken, dat een groote bekende instelling hier ter stede de Vereeniging en West heeft voorgeslagen van een deel hare litten voor behuizing gebruik te maken. Dit is in studie.

De Voorzitter deelt thans mede dat een commissie van Oost en West, met name de Westsche, reeds geruimen tijd zonder Voorzitter is en een beroep op zijn medeleden om te trachten vacature te doen voorzien door aanwijzing van geschikt persoon voor President. Door de vergadering worden reeds eenige namen genoemd.

Bij de bespreking over het punt propaganda de Voorzitter, dat deze het krachtigst kan worden voerd, indien daardoor een methode zou kunnen worden ontworpen, welke, van het H.B. uitgaande, de afdelingen zou moeten worden gevolgd. De Roodhuijzen zet hierbij uiteen wat in deze perbezoek vermag.

De heer Clasener vraagt — en zulks in opdracht van zijn Bestuur — of Oost en West niet zou kunnen noemen een commissie, welke den wederopbloei kolonie Suriname in studie kon nemen en hieraan vraag uitvoerig toe.

De Voorzitter antwoordt dat hij door die meer overtuigd is dat het denkbeeld, neergelegd met de Vereeniging Suriname gesloten over een lid dier Vereeniging op te nemen in het zeer gelukkig geweest is. Wat de Ver. Suriname de Ver. Oost en West nastreven is voor een zelfde, zoodat door de gesloten, overeenkomst lissatie van belangen verkregen is. Wat nu de zelfe betreft, zoo zal deze gaarne overwogen en daarover zoo mogelijk advies worden ingevraagd van de West-Indische Commissie.

De heer v. Peski geeft den heer Clasener weging alsnog de resultaten af te wachten van van den heer de Koek Buning naar Suriname.

Van het geopperde denkbeeld om dit jaar een vraag uit te schrijven wordt weinig heil verwacht. Ten slotte stelt de President de rondvraag. De heer v. Hamel wenscht daarvan gebruik te maken om de aanbeveling van den heer Zuiderhoek Voorzitter der Vereeniging, door Mevr. Cliffoordaan te souligneeren en beveelt hij op zijn bevel het denkbeeld gaarne in gunstige overweging aan de andere leden van het H.B.

De Voorzitter is zeer erkentelijk voor het oordeel van de heer v. Hamel gesprokene, en zegt eventueel wel te zijn het voorzitterschap op zich te nemen. Hij het Hoofdbestuur geenszins binden en begerustig nadenken over deze zaak aan. Mogelijk meer geschikte personen dan hij voor deze post

Mevr. JOH. VAN DER WISSE
 Goudsbloemlaan 8
 DEN HAAG

LEERARES PIANO-ENSEMBLESPEL
 SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

APELDOORN.

Huur: Villa, gedeeltelijke overname van bilair. Huurprijs f 900.—
Koop: Huizen, vanaf f 5000.—
VEEN, Kinsbergenstraat 3.

5310

Spr. geeft in enkele punten de voordeelen aan worden aan zijn voorzitterschap, maar evenzeer de elen en stelt hij ten slotte voor het Hoofdbestuur te stellen van de Algemeene Vergadering op de te stellen van de voorstellen van het Dagelijksch uur nopens de vervulling der bestaande vacatures. Spr. besloten.
 Heer Luitjes vraagt, in opdracht van zijne mede- leden, om een crediet van f 100.— ter bestrij- der kosten voor de krachtadige propaganda, in reeds begonnen.
 Voorzitter wil den heer Luitjes gaarne steun toe- voor propaganda; de beslissing omtrent het van van het bedrag zou hij zich echter nog gaarne voorbehouden.
 Heer v. Peski stelt zich op datzelfde standpunt. der leden verder iets in 't midden te brengen ende, sluit de Voorzitter de vergadering, onder betuiging aan de aanwezigen voor de betoonde gstelling.

Van het Informatie-Bureau:
INDISCHE VERLOFGANGERS.

Resident der Lampongsche districten, kenslag 187, 's-Gravenhage.
 van der Pool, Gediplomeerd gezaghebber bij het enl. Best., Nieuwe Dieststraat 2b, Breda.
 van der Kuip, Opperhoutvester bij het Bosch- en in Ned.-Indië, Wandelweg, Wormerveer.
 Beekman, Hoofd der Inventarisatie bij het Dept. Burgerlijke Openbare Werken, p/a. H. Beekman, derberg.
 E. van Marken, Onderwijzeres der 2e kl. bij het mb. Lager Onderwijs, Nieuwstad 73, te Zutphen.
 Scholte, Commies-redacteur bij het Departement Binnenlandsch Bestuur, Lekstraat 50, Amsterdam.
 Gromsma, Onderluitenant der Infanterie, Achter enburg no. 24, Leeuwarden.

Mutatiestaat van 5 tot 12 Mei.

Nieuwe Leden:

Geïntroduceerd door:

D. L. Gunning, Advocaat en Procureur, Leiden, we Rijn 29a. f 5.—
 C. C. Bakker-Vermeer, Amsterdam, Jakob kade 33. f 5.—
 Mack, Amsterdam, Van Eeghenstraat 39. f 5.—
 Morra, Den Haag, Jan v. Nassaustraat 25. f 5.—
 van Nierop, Den Haag, Statenlaan 30. f 5.—
 E. de Koning Knijff-van Nierop, Den Haag, em de Zwijgerlaan 55. f 5.—
 Hoets, Den Haag, Frankenslag 139. f 10.—
 Sloot, Den Haag, Adriaan Pauwstraat 31. f 5.—
 H. C. Vreede, Administrateur N.-I. Tramweg Mij. teltevrede. f 10.—
 am, Superintendent van landelijke ondernemingen andoeng. f 6.—
 andelaar, Hoofdadministrateur ondern. „Tjisa- en Tjigombong”, Bandoeng. f 6.—
 M. C. Burger, Nijmegen, Guyotstraat 3. f 5.—

Secretaris Dagelijksch Bestuur.
 Penningmeester Afd. Amsterdam.
 Secretaris Dagelijksch Bestuur.
 den heer G. W. C. van Motman te Den Haag.
 wd. Voorzitter van het Dagelijksch Bestuur.
 Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West” in Oost-Indië.
 Secretaris Afd. Nijmegen.

Nieuwe Begunstigers:

„Delta”, Nijmegen, van Broeckhuy- raat 26. f 1.—
 Severijn, Nijmegen, Jozef Israëlstr. 39. f 1.—
 Onderwijzersbond, Afd. Nijmegen. f 2.50
 Overmeer, Nijmegen, Houtstraat. f 1.—
 Barmers, Nijmegen, Graafsche Weg 204. f 1.—

Secretaris Afd. Nijmegen.

Af schrijven:

J. K. F. Weber, Luit.-Kolonel, te Kota-Radja.

Adresveranderingen:

R. C. Bakhuijzen van den Brink, Wetenschappelijk As- sistent bij 's Landsplantentuin, van: Amersfoort naar: Buitenzorg.
 J. C. de Ridder, thans: Majoor der Infanterie te Solo.
 H. A. A. Sangster, Hoofd P. en T. kantoor, van: Ma- dioen naar Medan.
 H. Hofman, Inspecteur P. T. T. thans te Bandoeng, Parkweg 4.
 M. J. Ruijchaver, Controleur B. B. thans te Bindjai.

POSTZEGELS

van Nederland en Kolo- niën steeds in iedere hoe- veelheid te koop ge- vraagd. (Eventueel ruil tegen buitenlandsche zegels. Basis: engrosprizen)

POSTZEGELEXPORT

D. W. BRANTSEN 5154
 Frankensiraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

UITZENDING VOOR 'S LANDS DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIË, SURINAME EN CURAÇAO.

10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:
 a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdakte;
 b. leeraar (leerares) in de klassieke talen;
 c. leeraar (leerares) M. O. Nederlandsch (doctoren of doctorandi Ned. letteren genieten de voorkeur);
 d. leeraar (leerares) M. O. Fransche taal (volledig bevoegd);
 e. leeraar (leerares) M. O. Duitsche taal (volledig bevoegd);
 f. Gouvernementsarts bij den dienst der volksgezond- heid (dienstverband 3 of 5 jaren);
 g. landbouwconsulent bij den Landbouw Voorlich- tingsdienst;
 h. textielvakman (hoofd der werkplaats) bij het ge- vangeniswezen in de bijzondere strafgevangenis te Sragen (Soerakarta);
 i. jutewever (gediplomeerd technisch-ambtenaar 2de klasse) bij idem;
 j. adjunct-accountant voor den belastingaccountants- dienst;
 k. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en tijdelijken dienst).
 20. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname:
 a. lid van het Hof van Justitie;
 b. 2 hoofdonderwijzers.
 30. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:
 a. 2 hoofdonderwijzers;
 b. 2 hoofdonderwijzeressen;
 c. 2 loodsen.
 Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Minis- terie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A.B. (voor de betrekkingen, genoemd onder 10., a t/m j), tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 10., k) en tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 20. en 30.).

SCHILDERSTUKKEN (JAVA),

TE KOOP wegens vertrek **EENIGE OLIE- VERF-SCHILDERIJEN** van bekend Indisch Schilder, bij: A. W. SEMEIJN, Marcellisstraat 255b, Scheveningen. 5369

Muziekhandel DAJOS BELA

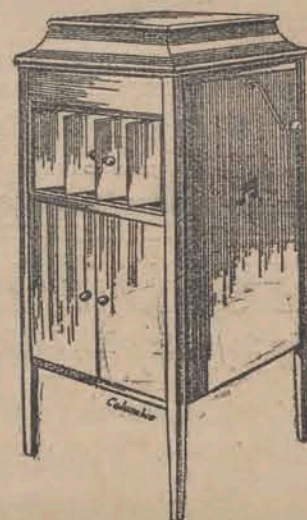
Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190

Bij deze hebben wij de eer U te kunnen mededeelen, dat wij ten gerieve onzer clientèle voor **Duinoord en Omgeving** heden ons filiaal

FREDERIK HENDRIKLAAN 190

hebben geopend.

Groote voorraad
 Columbia-,
 Odeon,
 Musica-,
 Linström-,
 Beka-
 PLATEN en
 MACHINES.

Ruime keuze
 Violon,
 Mandolines,
 Banjo's,
 Guitaars,
 Snaren,
 Onderdeelen,
 Piano Muziek.

Speciale machines en verzending voor INDIË.

EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

Muziekhandel DAJOS BELA

BADHUISSTRAAT 619 FRED. HENDRIKLAAN 190
 SCHEVENINGEN, 'S-GRAVENHAGE.
 Telefoon 54754. 0000

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte. S

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

CITY-THEATER

Veenestraat 25 - DEN HAAG - Tel. 15854

Vanaf **VRIJDAG 14 MEI t/m**
DONDERDAG 20 MEI a.s.

HET SCHITTERENDE FILMWERK VAN
 DE WILTON-METRO-GOLDWIJN Distr. Corps.

RASSENCONFLICT

Naar den Roman van PETER B. KYNE
 „NEVER THE TWAIN SHALL MEET”

HOOFDROLLEN:

ANITA STEWART, BERT LYTELL, HUNTLY GORDON

OP HET TOONEEL: 5210

DE BEROEMDE FLAMENCO-DANSER

VICENTE ESCUDERO

MET ZIJN PARTNER ALMETIA EN MET BEGE- LEIDING VAN ZIJN TWEE GUITAARSPELERS

FIRMA J. VAN DER WOLF
 BANKETBAKKER
 Specialiteit in Lekker-Lekker
 DEN HAAG
 PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

GEBR. v. EGMOND

Waaltdorperlaan 23 Tel. 71639
 DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
 Levering van alle soorten planten

Vraagt gratis prijsopgaaf

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN " " CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b - DEN HAAG - Tel. 33472
 Zoo juist ontvangen groote zending
diverse Vischsoorten
 De beste kwaliteiten.
 De laagste prijzen. 5027

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamewerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamewerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijke verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET-STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEU-
 GERENOMMEERDE WIJNKEL

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HERTINK, Prins Mauritsplein 2, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebod personon van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit tehuis biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HERTINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking te lande aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes-Calisch en L. Kappeijne van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijke Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikerijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jonge
beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bo
 van Boetzelaerlaan 2 DEN HAAG Tel.